

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), na prijedlog Ministarstva zdravstva, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 70. sjednici, održanoj 12.07.2012. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

I.

Prima se k znanju Izvještaj o poslovanju za Javne ustanove Kantonalni zavod za borbu protiv bolesti ovisnosti Zenica za 2011. godinu.

II.

Izvještaj iz tačke I ovog zaključka upućuje se u dalju skupštinsku proceduru.

III.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 02-_____/12.
Datum, 12.07.2012. godine
Z e n i c a

PREMIJER

mr.sci.Fikret Plevljak dipl.ing.

DOSTAVLJENO:

1x Ministarstvo zdravstva,
1x Stručna služba Skupštine,
1x JU Kantonalni zavod za borbu protiv bolesti ovisnosti Zenica (putem ministarstva),
1x a/a.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BiH
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
JZU KANTONALNI ZAVOD ZA BORBU
PROTIV BOLESTI OVISNOSTI
Z E N I C A

IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU
Kantonalnog zavoda za borbu protiv bolesti ovisnosti
za 2011.godinu

Zenica, mart 2012. godine

I. U V O D

Javno zdravstvena ustanova Kantonalni Zavod za borbu protiv bolesti ovisnosti Ze-do kantona (u daljem tekstu: Zavod) je javna zdravstvena ustanova osnovana Odlukom o osnivanju Zavoda od strane Skupština ZE-DO kantona 13.10.2005. godine pod brojem 01-37-28382/05., a koja je objavljena u «Sl. novinama ZE-DO kantona br. 11/05.»

Upis u sudski registar izvršen je dana **05.12.2005** godine po brojem **U/I-2193/05. od kada i počinje zvaničan rad Zavoda.**

Osnivač Zavoda je Skupština Zeničko-dobojskog kantona. Sjedište Zavoda je u Zenici , u ulici Aska Borića 28. Identifikacioni broj Zavoda je: 4218500470003.

a) Djelatnost Zavoda

Odlukom o osnivanju Zavod za borbu protiv bolesti ovisnosti Ze-Do kantona («**Sl. novinama ZE-DO kantona br. 11/05.**»), utvrđena je djelatnost Zavoda.

Statutom Zavoda, na koji je Skupština Ze-do kantona dala svoju saglasnost, a u skladu sa naprijed navedenim zakonskim odredbama, utvrđena je djelatnost Zavoda:

- stacionarnu i ambulantno-polikliničku zdravstvenu zaštitu sa rehabilitacijom oboljelih ovisnika,
- prevenciju, dijagnostiku, rehabilitaciju i socijalnu reintegraciju ovisnika,
- provođenje programa edukacije i metadonskog programa prema standardima SZO,
- vođenje registra bolesti ovisnosti
- ostvarivanje saradnje sa svim zdravstvenim ustanovama i specijaliziranim ustanovama iz oblasti borbe protiv ovisnosti (osnovne i srednje škole, prosvjetno-pedagoški zavodi, visokoškolske ustanove, centri za socijalni rad, nevladine organizacije te udruženja građana i roditelja),
- organizovanje stručnih savjetovanja, seminara, javnih tribina, predavanja, i drugih aktivnosti od značaja od ostvarivanja djelatnosti Zavoda.

b) Organizacija i rad Zavoda

Tokom perioda januar – decembar 2008. godine došlo je do izmjene i dopune Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Zavoda i Pravilnika o radu.

U skladu sa opštim aktima Ustanove Zavod svoju javno-zdravstvenu djelatnost obavlja putem organizacionih jedinica, Službi i Odjeljenja i to:

I RADNA JEDINICA ZAJEDNIČKIH POSLOVA

II ODJELJENJE ZA PREVENCIJU OVISNOSTI

III SLUŽBA ZA AMBULANTNI I STACIONARNI TRETMAN u sklopu kojeg su:

1. ODJELJENJE ZA AMBULANTNI TRETMAN
2. ODJELJENJE ZASTACIONARNO-BOLNIČKO LIJEČENJE- DETOKS

IV ODJELJENJE ZA REHABILITACIJU I RESOCIJALIZACIJU OVISNIKA

c) Finansiranje Zavoda

Kao i tokom ranijih godina i u 2011.godini sredstava za rad Zavod je ostvario:

- iz Bužeta Ze-do kantona
- ugovorom sa Zavodom zdravstvenog osiguranja Ze-do kantona,
- iz drugih izvora, na način i pod uvjetima određenim zakonom, aktom o osnivanju i statutom Zavoda.

d) Kadar Zavoda

Na dan 31.12.2011. godine u Zavodu je bilo uposleno 33 zaposlenika:

Struktura zaposlenih	STR.SPREMA	BROJ
Direktor-ljekar specijalista	VSS	1
Ljekar specijalista nuropsihijatar	VSS	3
Diplomirani psiholog	VSS	3
Diplomirani socijalni radnik	VSS	1
Socijalni radnik	VŠ	1
Viša medicinska sestra	VŠ	1
Medicinski tehničar	SSS	18
Dipl.ekonomista	VSS	1
Tehnički sekretar	SSS	1
Vozač	SSS	1
Spremačica	SSS	2
UKUPNO		33

Struktura kadra u Zavodu:

- **VSS** radnika je **27,27** % ili **9** zaposlenih,
- **VŠS** radnika je **6,06** % ili **2** zaposlena,
- **SSS** radnika je **66,66** % ili **22** zaposlena,
od toga su:
 - zdravstveni radnici **69,69** % ili **23** zaposlena,
 - zdravstveni saradnici **15,15** % ili **5** zaposlenih,
 - ostali radnici **15,15** % ili **5** zaposlenih.

Do X mjeseca 2011. godine u Zavodu je bila uposlena radnica-spremačica po osnovu Ugovora na određeno vrijeme, do povratka naše radnice sa dužeg bolovanja.

e) Radno vrijeme Zavoda

Zavod je prilagodio radno vrijeme potrebama korisnika , vodeći računa o odredbama člana 96. Zakona o zdravstvenoj zaštiti i Zakona o radu.

Radno vrijeme Zavoda je *SEDMODNEVNO* (metadonska ambulanta radi i subotom i nedjeljom od 08,00 do 12,00 sati, a otvaranjem detox jedinice u 2008. godini radno vrijeme ovog odjela je 24 satno).

Radno vrijeme zaposlenika Zavoda, u pravilu, je u petodnevnoj radnoj sedmici, osim zaposlenika koji su raspoređeni u detoks jedinici koji rade u smjenama.

Radno vrijeme Zavoda - ambulantnog dijela je od 07,30 do 15,30, sati, dok je radno vrijeme stacionarno-bolničkog dijela – detoka od 07,00 do 15,00 sati svaki radni dan, s tim da dio tima na podjeli metadona rade subotom i nedjeljom od 08,00 - 12,00 sati.

Radno vrijeme odjeljenja savjetovališta (koje je dio Službe za prevenciju, a u njegovom radu učestvuje tim Zavoda) je utorkom i četvrtkom od 15,00 – 17,00 sati.

f) Prostor za rad Zavoda

Zavod zbog svoje specifičnosti i prostorne širine kantona obavlja djelatnost na devet (9) prostorno odvojenih lokaliteta.

Općina Zenica, Aska Borića 28 (iznajmljeni prostor od Zavoda zdravstvenog osiguranja)	- Metadonska ambulanta - Služba zajedničkih poslova - Služba za prevenciju - Služba za ambulantni i stacionarni tretman - Služba za rehabilitaciju
Općina Zenica, (iznajmljeni prostor Kantonalne bolnice Zenica)	- Odjeljenje za stacionarno-bolničko liječenje- Detox
Općina Tešanj, (Dispanzerski centar)	- Ambulanta
Opština Visoko (u Domu zdravlja)	- Ambulanta
Općina Breza (u Domu zdravlja)	- Ambulanta
Općina Kakanj (u Domu zdravlja)	- Ambulanta
Općina Maglaj (u Domu zdravlja)	- Ambulanta
Općina Dobo-jug (u Domu zdravlja)	- Ambulanta
Općina Zavidovići (u Domu zdravlja)	- Ambulanta
Općina Vareš (u Domu zdravlja)	- Ambulanta

Zavod nema vlastite prostore i radi i djeluje u iznajmljenim prostorima.

Sjedište Zavoda je u Zenici na dvije (2) odvojene i udaljene lokacije.

Rad u terenskim ambulantomama se odvija u matičnim (općinskim) domovima zdravlja u prostorima koji su Zavodu stavljeni na raspolaganje.

Saradnja sa KB Zenica i domovima zdravlja na području ZE-DO kantona je dobra i korektna.

II. OSVRT DIREKTORA

Odlukom Skupštine Ze-Do kantona broj: 01-37-28382/05 od 13.10.2005. godine finansiranje Zavoda definirano je iz sljedećih izvora:

1. ugovorom sa Zavodom zdravstvenog osiguranja (ZZO) Ze-Do kantona,
2. iz sredstava Kantona,
3. iz drugih izvora.

Daleko najveći dio sredstava-prihoda realizuje se iz prva dva izvora a preostali, manji dio, iz drugih izvora. Liječenje i tretman ovisnika je obavezan vid zdravstvene zaštite pa Zavod nema prihoda od participacije.

Radi cjelovitije slike, neophodno je istaći već daleku 2008. godinu koja je u pogledu finansiranja i podrške 2 ključna izvora bila vrlo uspješna i optimistična. Omogućen je dalji razvoj ustanove. Formiran je i novi-stacionarni odjel (Detoks) sa 6 kreveta što je donijelo novi kvalitet u liječenju. Prestala je potreba upućivanja naših pacijenata u Zavod u Sarajevu.

Otvorili smo se i za pacijente iz drugih kantona. No, Zavod je i dalje svoj cjelokupni rad i aktivnost obavljao u iznajmljenim prostorima, kao podstanar.

Sveukupni rast i razvoj te dostizanje najviših standarda tretmana i liječenja, mladoj zdravstvenoj ustanovi kao što je ova, nametala se kao potreba i imperativ!

Upravo zbog navedenog; u godinama koje su slijedile, očekivala se adekvatna i nesmanjena podrška ključnih izvora finansiranja.

Na žalost, za razliku od pomenute 2008. g. u narednom priodu (2009.-2011.) došlo je do drastičnog kresanja i pada finansijske podrške i prihoda iz Kantona.

Nastali debalans i deficit nije kompenzovan dodatnim sredstvima ZZO Ze-Do kantona, što se u datim okolnostima očekivalo i nametalo nužnim. To je Zavod dovelo u tešku poziciju i ukupno nepovoljan položaj u odnosu na sve druge zdravstvene ustanove sa Kantona koje se finansiraju isključivo putem ZZO i koje su u navedenom periodu imale stabilne prihode i finansiranje.

Sredstva iz Kantona predviđena Budžetom za 2011. godinu za finansiranje Zavoda, umanjena su **REBALANSOM** za dodatnih **7%**.

Zbog navedenog, i u 2011. godini kao i u prethodnim godinama (2010., 2009.g.) u Planu poslovanja nužno su izostavljene sve razvojne komponente:

- a) sve aktivnosti oko formiranja DNEVNOG CENTRA kao organizacione jedinice u okviru Zavoda su i dalje ostale „zamrznute“, „na čekanju“ do povoljnijih okolnosti.
- b) kupovina dva (2) motorna, putnička vozila prolongirana je do daljnjeg. Zavod raspolaže sa jednim službenim autom a istovremeno se djelatnost provodi u Zenici na dvije odvojene lokacije i 8 područnih ambulanti u 8 općina kantona.
- c) izuzev jednog medicinskog tehničara, praktično novog zapošljavanja nije bilo.
- d) kako je Zavod ustanova „podstanar“ bez vlastitog prostora i objekta, dugoročnije rješenje ovog problema ostaje i dalje obaveza Osnivača u, nadati se, boljim vremenima koja dolaze.

U skladu sa navedenom finansijskom situacijom, provedena je racionalizacija i rekstrukcija u mnogim segmentima koji nisu narušavali ili ugrožavali dostignuti nivo i kvalitet usluga prema pacijentima.

Uprkos svemu, može se istaći sljedeće:

1. zadržan je obim i kvalitet usluga u ambulantom i bolničkom – Detoks tretmanu ovisnika.
 - a) ukupan broj pacijenata u različitim vrstama tretmana je i dalje visok (dostupnost i prihvaćenost tretmana).
 - b) broj pacijenata na supstitionom tretmanu (Metadon, Suboxon) je 170-180. Do unazad dvije godine taj broj je uvijek bio iznad 200! Ovo je pozitivan znak, mjera je i „indikator“ stanja na terenu i ukazuje da je stanje stabilno i „pod kontrolom“ koliko je to primjereno reći.
No, nije došlo do nekontrolisane situacije ili eventualne „eksplozije“ problema. Višegodišnji, kontinuirani rad i aktivnost u primarnoj prevenciji sa opštom populacijom i ciljnim grupama sigurno je u dobroj mjeri utjecao na ovakve rezultate.
 - c) ni jedan pacijent nije upućen u druge medicinske centre izvan kantona ili BiH. Naš ambulantni i Detoks -bolnički tretman je dostupan i prihvaćen, ne samo pacijentima s našeg kantona.
 - d) značajno je uvećan broj apstinenata (slobodni od konzumiranja ilegalnih psihoaktivnih substanci) koji su u manje ili više uspješnoj rehabilitaciji a kao posljedica sveukupnosti tretmana okrenutog i posvećenog pacijentu.
 - e) u 2010. godini zabilježen je samo jedan (1) slučaj iznenadne smrti pacijenta usljed predoziranja (OVERDOSIS) a **u 2011. godini nije registrovan niti jedan takav slučaj.** Na žalost, letalni ishodi usljed predoziranja su realnost i jedna od teških posljedica zloupotrebe DROGA. Zbog toga su ovi podaci ohrabrujući, osobito ako ih uporedimo sa ranijim godinama:

2007-4; 2008-9; 2009-6; 2010-1 i 2011-0 smrtni slučaj.

Ovi ohrabrujući podaci posljedica su ili rezultat organizovanog, sistematičnog i efikasnog tretmana ovisnika u skladu sa dobrom evropskom praksom, prihvaćenog i dostupnog na području cijelog Kantona.

2. Zadržan je obim i kvalitet aktivnosti u prevenciji, kako sa zajednicom u cjelini tako i ciljnim segmentima i grupama

- kontinuirano su provođene aktivnosti u školstvu i obrazovanju, slično kao i 2010. i 2009. godine (rad i djelovanje na „prvoj liniji“ sa školskom djecom i omladinom),
- provođene su aktivnosti i sa vjerskim zajednicama, NVO, medijima i policijom, izviđačima...

- izdavačka djelatnost je bila dinamična: štampan je veliki broj propagandnog materijala, brošura, plakata, knjiga bivšeg ovisnika, CD i sve to distribuirano po školama, različitim ustanovama, institucijama, građanima...
 - KAMPANJA povodom obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv droge je provedena, dala je dobre efekte i pozitivan odgovor zajednice, osobito mladih osoba.
3. Zahvaljujući ugovoru koji je Vlada Ze-Do kantona potpisala sa 3 komune u BiH (Smoluća, Marijanovac i PROI) tretman i rehabilitacija naših pacijenata dobila je novi kvalitet. Cjelokupni proces je pod stručnim nadzorom Zavoda, provodi se kontinuirano putem Ministarstva za rad, socijalnu politiku i progname. Akcenat je na organizovanom, pravovremenom i svrsishodnom tretmanu, bez čekanja i plaćanja od strana klijenata u stanju socijalne potrebe.
 4. Izvještaj MUP-a ukazuje na značajno smanjenje stope kriminaliteta u ovisničkoj grupaciji. Posljedica je to, uz ostale faktore, organizovanog (institucionalnog) i dostupnog tretmana i liječenja ovisnosti.
 5. Zavod je provodio liječenje svih ovisnika kojima su pravosudni organi izrekli mjeru obaveznog liječenja.
 6. Uspostavljena je saradnja sa DZ Bugojno u liječenju ovisnika s tog područja, otvaranjem Ambulante za ovisnike u Bugojnu pod vodstvom i nadzorom Zavoda, što je osim dodatne afirmacije ustanove, omogućilo i nove prihode.

Važno je navesti i sljedeće:

1. Zavod je kao institucija uključen u izradu:
 - jedinstvene baze podataka registriranih i liječenih ovisnika na nivou BiH,
 - smjernica i kriterija u liječenju opijatske i neopijatske ovisnosti na nivou BiH.
 2. Već je istaknuto da tokom 2011. godine kao i prethodnih 2010., 2009. i 2008. (od maja) niti jedan pacijent sa našeg kantona nije upućen u druge medicinske centre. Ne samo da to predstavlja kvalitet u liječenju pacijenata nego predstavlja i značajne uštede ZZO Ze-Do kantona. U 2011. godini na osnovu ostvarenih BO dana naših pacijenata ostvarena je ušteda Fondu u visini od **169820,00 KM**.
 3. S područja drugih kantona (**SBK, USK, Posavski kanton**) u Zavodu – na DETOKS odjeljenju (ležeći kapaciteti – **6** kreveta) liječeno je **16** pacijenata, što je u odnosu na 2010. godinu povećanje od **45%**. Na osnovu njihovih b/o dana ostvaren je prihod od **57.631,00 KM**.
Povećanjem kapaciteta i prostora Zavoda bio bi omogućen značajniji iskorak u ovom pravcu i izvor novih prihoda.
 4. Također, međusobnim povjerenjem i saradnjom sa UNDP BiH omogućeno je kontinuirano i potpuno **BESPLATNO** snadbijevanja svih pacijenata Zavoda u supstitucionom tretmanu lijekom – preparatom METADON: (finansiranje lijekova je zakonska obaveza ZZO Ze-Do kantona). Na ovaj način je u 2011. godini napravljena ušteda ZZO (prema broju pacijenata i potrošnji lijeka u soluciji) u visini od **170163,00 KM!** Sličan ili veći iznos ušteda realiziran je i u prethodne 3 godine.
 5. Iako suočen posljednjih godina sa značajnim padom finansijske podrške iz Kantona, pa i u 2011. godini, Zavod je odgovornim, transparentnim i racionalnim poslovanjem, mjerama štednje, samo nužnim i opravdanim investicijama, uspješno završio poslovnu 2011. godinu ispunivši sve zacrtane ciljeve i zadatke kao i obaveze prema klijentima, društvenoj zajednici, zaposlenicima i poslovnim partnerima, uz pozitivan finansijski rezultat.
- **Poglavlje I i II Izvještaja (UVOD I OSVRT) imaju za cilj stvaranje cjelovitije slike o radu i djelatnosti Zavoda. Nadat se da će omogućiti lakše razumijevanje**

činjenica i podataka iz detaljnijeg izvještaja po odjeljenjima koji slijedi kao i izvještaja o finansijskom poslovanju.

III IZVJEŠTAJ O RADU ODJELJENJA ZA PREVENCIJU

Uvodni dio

Cilj aktivnosti Zavoda u oblasti primarne prevencije je spriječiti ili smanjiti potrebu za uzimanjem droga, dok smanjenje dostupnosti rade organi MUP-a, sudovi itd.

Preventivni programi Zavoda su usmjereni prema slijedećim ciljanim grupama:

1. Općine i kanton,
2. Sistem obrazovanja,
3. Sistem vjerskih zajednica,
4. Studenti, i
5. Opća populacija.

Vrste programa su:

1. Edukacija edukatora,
2. Opća edukacija,
3. Jačanje resursa u sektorima bitnim za prevenciju (npr. Razvoj Mini-biblioteka),
4. Izrade edukativnih resursa (video CD, brošure, itd,)
5. Izdavačka djelatnost,
6. Kampanje,
7. Web-informisanje,
8. Medijske aktivnosti,
9. Naučna djelatnost,
10. Preventivna politika,
11. Savjetovalište i Antidroga telefon.

PROVEDENE AKTIVNOSTI

1. Kontinuirana edukacija nastavnika

Metodologija rada: realizacija jednodnevnih seminara (5 nastavnih časova), pripremljen edukativni materijal, osvježenje.

Cilj rada: razvoj kompetencija i znanja kod pedagoških radnika.

Partner: Pedagoški zavod Ze Do kantona.

- Svaki učesnik je dobio komplet materijala koji je sadržavao: fasciklu, hemijsku, blok za pisanje, brošuru i 4 plakata;

U 2011.g. je održano 16 jednodnevnih seminara sa 510 učesnika.

2. Edukativni CD-ovi

Završen je drugi Edukativni CD-e sa temom **Važnost grupe – riziko ili zaštitni faktor**, te treći CD sa temom **Mogućnosti pomoći**. Svaki CD je tiraža 300 kom.

Dodatno je odštampan i prvi CD u tiražu od 100 kom. Dakle ukupno je odštampano **1000 edukativnih CD-ova, a u tekućoj godini 700.**

3. Mini biblioteke u školama

Projekat se provodi u kontinuitetu i školama redovno dostavljaju edukativni materijali. Naredna aktivnost je dostava drugog i trećeg Edukativnog CD-a, kao i Biltena.

4. Razvoj Mikro-sistema prevencije u školi

Ovaj Projekat je putem Akcionog plana prevencije Ze Do kantona za 2010.g. preuzeo Pedagoški zavod i Zavod će kada krene realizacija istog dostaviti materijale i pružiti stručnu pomoć partneru. Zavod je projekat u pilot formi provedeno tokom 2009.g u JU „Mješovita trgovinsko-ugostiteljsko-poljoprivredna srednja škola“ u Zenici. Projektom se izgrađuje mikro-sistem prevencije u jednoj školi, kao posebnoj organizacijskoj jedinici.

5. Edukacija studenata

Edukaciju studenata Zavod provodi prema zahtjevima Univerziteta, odnosno pojedinačnih fakulteta/odsjeaka. Zavod je educirao studente Zdravstvenog fakulteta, Odsjeka socijalne pedagogije, te studente sa drugih odsjeka (naročito Pedagoškog fakulteta). Također tri diplomska rada su preuzela podatke iz Zavoda u okviru izrade diplomskih radnji.

6. Edukacija učenika

Edukaciju učenika Zavod provodi prema zahtjevima škola. U izvještajnom periodu je na osnovu pojedinačnih zahtjeva škola educirano **165 učenika** (Usora, Tešanj, Zenica).

6a. Projekat „Prevencija bolesti ovisnosti kod učenika 13-18 godina i roditelja“

Posebno razvijen projekat u pilot formi proveden je u OŠ Miroslav Krleža i OŠ Mehmedalija Mak Dizdar. Cilj je bio educirati sve učenike sedmih i osmih razreda kao i njihove roditelje. Prelazak iz osnovne u srednju školu predstavlja značajan stresni događaj i vulnerabilan period za nastanak ovisnosti. Stoga je važno educirati ove generacije učenika. U okviru pilot projekta realizovano je

- **OŠ Miroslav Krleža – ukupno 13 radionica sa 314 učesnika,**
- **OŠ Mehmedalija Mak Dizdar – ukupno 13 radionica sa 382 učesnika.**

Povratne informacije menadžmenta su veoma povoljne. Dakle ovim projektom je ukupno održano 26 radionica uz **696 učesnika**.

7. Edukacija radnika

U izvještajnom periodu indirektno su educirani radnici **Sindikata RMK prometa (30)**. Također je urađena edukacija radnika Arcelor Mittala u okviru obilježavanja Sedmice zdravlja. Tom prilikom je seminaru prisustvovalo **70-tak radnika ove firme**. Dakle, ukupno je educirano **100 radnika**.

8. Knjiga bivšeg ovisnika: „Tragom suza“

U izvještajnom periodu knjiga je bila dostupna za download na web stranici Zavoda.

9. Kontinuirana prevencija putem web-stranice

Ovo je kontinuirana aktivnost, namjenjena općoj populaciji. Broj otvaranja stranice dostigao je iznos od **206 808**. Zabilježene su i posjete iz drugih zemalja.

10. Obavljanje pripravničkog staža

Zavod trenutno daje stručnu podršku za realizaciju pripravničkog staža dvije diplomirane Socijalne pedagoginje. Pored toga u Zavodu je pripravnički staž urađen i za dvije socijalna radnice, te jednu pedagoginju i psihologinju.

11. Saradnja sa drugim kantonima

Zavod je obavio edukaciju i u Domu zdravlja Bugojno, Travniku, Donjem Vakufu i Gornjem Vakufu. Odžaku, Bihaću, Fojnici, itd.

11a. Saradnja sa drugim kantonima – otvaranje Ambulante u Bugojnu

U okviru aktivnosti za otvaranje Ambulante u Bugojnu realizovana je podjela propagandnog materijala kao i edukacija učenika, nastavnika, medicinskog osoblja. Ukupno je edukaciji prisustvovalo cca **200 učesnika**.

12. Izdavačka djelatnost

U izvještajnom periodu štampano je: **7000 A5 letaka, 3000 blokova, 3000 hemijskih olovaka, 3000 A4 letaka sa edukativnim tekstom, 1500 balona**. Materijali sadrže odgovarajuće preventivne poruke i slogane i namjenjeni su različitim ciljanim grupama. Intenzivnija izdavačka djelatnost realizovana je putem Superinfa (**sedam tekstova namjenjenih općoj populaciji**) i Naše riječi. Potom štampano je i **300 fascikli, 300 hemijskih olovaka, 300 stolnih kalendara i 30 zidnih kalendara**. Pored toga obavljene su sve pripreme i štampan je Bilten u tiražu od **500 komada (24 stranice)**. Ukupno je u izvještajnom periodu štampano **891 130 stranica raznog materijala**.

13. Naučna djelatnost

Trenutno su u fazi realizacije tri nova istraživanja u okviru Zavoda, kao i pripreme za istraživanje rasprostranjenosti narkomanije među mladima. Ciljani uzorak su drugi razredi srednjih škola.

Tokom istraživačkih aktivnosti anketirano je **cca 700 učenika**. Obrada podataka je u toku i biti će nastavljena tokom januara 2012.godine.

14. Saradnja sa medijima

Zavod veliku pažnju posvjećuje medijima jer predstavljaju vrstan put za prevenciju. U izvještajnom periodu ističemo saradnju sa Naša Riječ, TV Zenica i Superinfom. Sa Superinfom je od marta startao program kontinuirane edukacije opće populacije. Jednom mjesečno Zavod priprema edukativni članak kojeg Superinfo objavljuje. Ukupno je objavljeno 7 članka. Tiraž Superinfa je 30 000 komada. Putem Naše Riječi je također objavljeno 13 raznih objava/članaka.

15. Kampanja povodom Međunarodnog dana borbe protiv droga

Kontinuirano se provode aktivnosti na obilježavanju dana 26.06. Međunarodnog dana borbe protiv droga. Dosadašnje kampanje su obuhvatala brojne aktivnosti, sa razrađenim sloganima, usmjerenim prema ciljanim grupama. Kampanjama su ubuhvaćene sve općine kantona. Tokom 2011.g. organizovani su punktovi u 8 općina Ze Do kantona sa štampanim i podijeljenim: **7000 letaka (7 različitih letaka), 1500 komada balona, 3000 komada blokova za pisanje, 3000 komada hemijskih olovaka, 3000 edukativnih letaka**. Ovom aktivnošću direktno je uspostavljen kontakt sa nekoliko hiljada građana kantona.

16. Rad Savjetovališta i Antidroga-telefona

Savjetovalište i Antidroga-telefon rade kontinuirano. Termini su svake sedmice utorkom i četvrtkom od 15:00h do 17:00h. Primjenjuju se modeli grupnog i individualnog rada a obavljaju se slijedeće vrste grupnog rada: grupa Duhovne terapije, Postmetadonska grupa, Posthospitalna grupa, Grupa roditelja, Otvorena grupa saradnika u liječenju, Grupa pomoći, rasta i razvoja diplomiranih Socijalnih pedagoga. U izvještajnom periodu pruženo je **236 intervencija**.

17. Preventivna politika

Zavod svoje preventivne programe bazira na dokumentima: a) Strategija omladinske politike na području Zeničko-dobojskog kantona za period 2009.-2014. godine, b) Informacija preventivnog djelovanja na suzbijanju zloupotrebe narkotika sa Akcionim planom za 2010.g. na području Zeničko-dobojskog kantona, te c) Državni akcioni plan borbe protiv zloupotrebe opojnih droga u BiH 2009-2013.g.

18. Kontinuirana edukacija pripadnika MUP-a

Tokom 2007.g. urađeno je 14 radionica sa predstavnicima MUP-a, 2010.g. dvije i 2011.g. tri. **Ukupno 19 radionica, sa 458 učesnika**, a u izvještajnom periodu **90** pripadnika MUP-a putem tri radionice.

19. Edukacija Izviđača općine Zenice

U okviru izvještajnog perioda startao je projekat edukacije Izviđača općine Zenica. Obavljena je jedna radionica sa kandidatima za vodnike u sistemu Izviđača (prisutno 18 mlađih vodnika). Ova edukacija je bila nivoa Edukacija edukatora, jer će vodnici u budućem radu (već tokom ove sezone), imati priliku da prenose znanja iz ovisnosti prema mladima. U drugom polugodištu tekuće godine realizovana je edukacija izviđača u okviru četiri smjene. U prosjeku je na radionicama bilo prisutno 60-tak starijih izviđača, te u smjenama 240 izviđača. Dakle, ukupno **258** educiranih.

ZAVRŠNI DIO

Preventivne aktivnosti su bile raznovrsne, prilagođene kulturalnom kontekstu i ciljanim grupama. Aktivnosti su bile usmjerene kako prema specifičnim grupama, tako i prema općoj populaciji. Aktivnosti su, isto tako, bile prisutne i u drugim kantonima. Obzirom na širinu preventivnih aktivnosti pretpostavka je da je većina stanovnika kantona dobila preventivnu poruku i informaciju. Također, bitno je izdvojiti da su preventivne aktivnosti bile prisutne i u drugim kantonima. Preventivnim aktivnostima je direktno obuhvaćeno **2982 osobe**, dok je indirektan broj značajno veći obzirom na to da će nastavnici prenositi svoja znanja učenicima, da će isto uraditi i članovi Vijeća učenika, roditelja, policajci i mlađi inspektori. Također broj indirektno uključenih putem medija, reprodukcije CD-ova ili web-stranice je teško i izmjeriti.

IV SLUŽBA ZA AMBULANTNI I STACIONARNI TRETMAN

1. ODJELJENJE ZA AMBULANTNI TRETMAN

Ambulanta Zavoda je funkcionalna jedinica od koje počinje i gdje se obavlja najveći dio poslova u našoj ustanovi.

Tu se provodi dijagnostika bolesti ovisnosti, dijagnostika pratećih bolesti, terapija, pripreme za stacionarni detoks, dio savjetovanja (roditelja, bračnih drugova, partnera i drugih saradnika u liječenju), usmjerenja u pogledu preventivnih aktivnosti (uz učešće uposlenika u izvršenju istih), usmjerenja u pogledu rehabilitacionih aktivnosti, statistička obrada, dio naučnog rada, dio rada na strategiji Zavoda, evaluacija ukupnog rada sa klijentima.

Osnovni pokazatelji o kvantitetu i kvalitetu rada Ambulante prikazani su u sljedećim elementima: neuropsihijatrijski pregledi, broj pacijenata, struktura pacijenata, testiranje na psihoaktivne supstance, rad na terenu, supstituciona terapija, testiranje na markere hepatita C, B i HIV-a, rad psihologa u Ambulanti, rad socijalnog radnika u Ambulanti, saradnja sa drugim odjeljenjima Zavoda, kontinuirana edukacija osoblja i učešće u međunarodnim konferencijama, evaluacija rada.

1. Neuropsihijatrijski pregledi

1.1. Broj pregleda

Pacijenti su u stalnom kontaktu sa ljekarima i prosječno su na kontroli dvaput mjesečno a mnogi i češće.

U 2011. godine obavljeno je ukupno 6518 pregleda, od toga u Zenici 5309 a na terenu, uključujući Bugojno, 1209.

Prosječno je mjesečno obavljeno 543 pregleda, od toga 442 u Zenici a 100 na terenu.

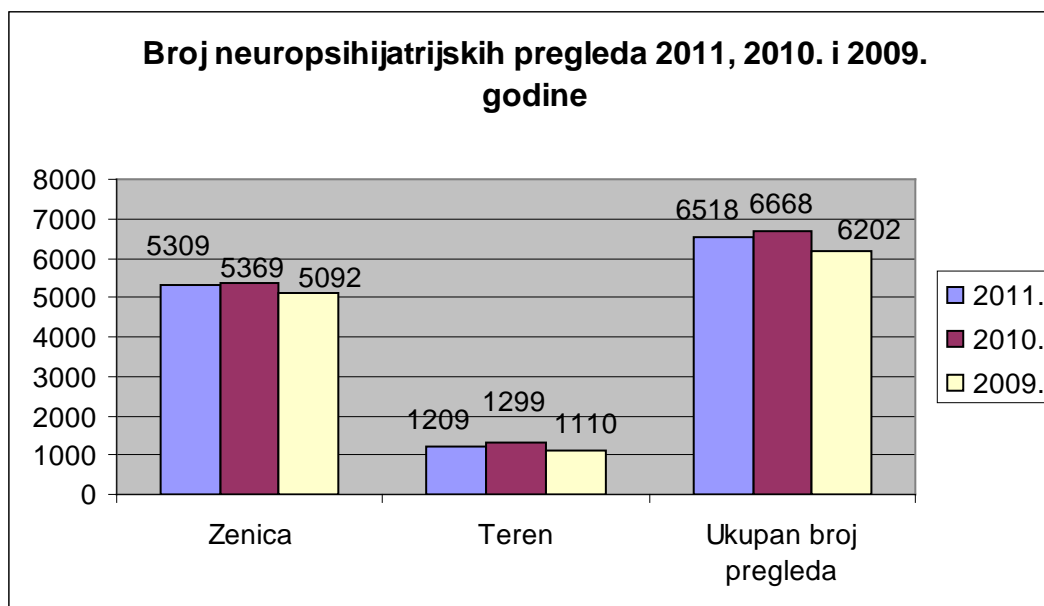
Iz sljedeće tabele može se zaključiti da je izvršenje poslova u vezi sa pregledima u Zenici i na terenu za 2011. i 2010. godinu približno, odnosno da je u 2011. neznatno niže.

Tabela br. 1. Broj neuropsihijatrijskih pregleda tokom tri godine

Broj pregleda	2011	2010	2009
Zenica	5309	5369	5092
Teren	1209	1299	1110
Prosječno mjesečno	543	555	518
Ukupan broj pregleda	6518	6668	6202

Sljedeći grafikon pokazuje ujednačenost broja pregleda u zadnje tri godine. Uobičajeno godišnje bude oko 6000 pregleda ukupno, od toga oko 1100 na terenu i 5000 u Zenici.

Grafikon br. 1. Broj neuropsihijatrijskih pregleda 2011, 2010. i 2009. godine

2. Broj pacijenata

U zadnjih šest godina ukupno je **490** pacijenata bilo uključeno u metadonski program.

Tokom 2011. godine se aktivno svakodnevno liječilo metadonom između 150 i 178 pacijenata. Broj je povećan kada je registrovano još 15 pacijenata iz Bugojna novembra 2011. god. Iako se pacijenti kontinuirano detoksifikuju ambulantno i hospitalno godinu smo završili sa 175 pacijenata na supstitucionoj terapiji, od toga 157 na metadonskoj i 18 pacijenata na Suboxonu. Pošto neki pacijenti iz različitih razloga završavaju liječenje ili odlaze sa terapije broj ukupno liječenih supstitucionom terapijom za 2011. godinu je veći i iznosi oko **260**.

Na kontrole dolaze i apstinenti i pacijenti koji nisu na supstituciji pa se može se reći da uobičajeni broj pacijenata stalno preko **300**.

Stanje na kraju godine vidi se iz sljedeće tabele:

Tabela br. 2. Supstitucionna terapija na kraju 2011. godine (metadon i Suboxon)

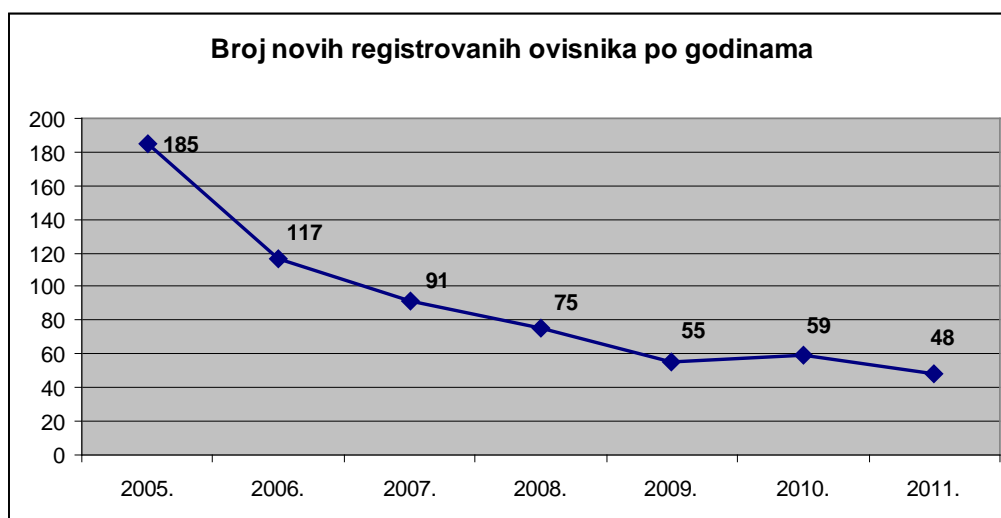
Ukupno na supstitucionoj terapiji		175
		Postoci
Na metadonu	157	89,71
Ukupno ovisnika		
Muški	145	92,36
Žene	12	7,64
Na Suboxonu	18	10,29
Bilo na Suboxonu od X/2010		31
Prosječna doza Suboxona u mg		6,44
Prosjek godina na Suboxonu		30,43
KPZ Zenica: 4 pacijenta na metadonu (jedan iz Sarajeva).		
Kontinuirano na kontroli oko 300 pacijenata.		
Metadonom liječeno 2010.		328
Bilo na metadonu 2005-2010		490
Drugi kantoni i države		>50
Bugojno - metadon	16	
		Procenat
Po mjestima ukupno	135	0
Zenica	99	63,06
Visoko	14	8,92
Kakanj	2	1,27
Breza	6	3,82
Zavidovići	0	0,00
Maglaj	1	0,64
Doboj Jug	3	1,91
Tešanj	10	6,37
Vareš	0	0,00
Terenske ambulante metadon	36	22,93
Terenske ambulante Sub	8	4,57
Hepatitis C	36	22,93
Hepatitis B	1	0,69
Na metadonu		
Prosjek godina	34,61	
Najstariji	53,20	
Najmlađi	21,12	
Maloljetnih	0	
Prosječna doza MTD	49,76	

Pretpostavljamo da je snabdijevanje heroinom od ljeta 2010. slabije u našem kantonu, na tržištu je znatno lošijeg kvaliteta prema riječima pacijenata pa su mnogi i iz tog razloga odlučili da se detoksificiraju.

Broj novih registrovanih ovisnika nešto je manji nego prošle godine, registrovano je 48 pacijenata. U prosjeku stiže 4 nova ovisnika mjesečno.

Broj novih ovisnika kontinuirano se smanjuje od 2005. godine.

Grafikon br. 2. Broj novih registrovanih pacijenata od 2005. do 2011. godine

Manji broj se javlja zbog ovisnosti o kanabinoidima (marihuani). Iz Industrijske škole kontinuirano dolaze učenici zbog problematičnog ponašanja. Tu je dijagnostikovana najčešće zloupotreba kanabinoida.

3. Struktura pacijenata na kraju 2011. godine

Da bi brojke bile jasnije treba napomenuti da je metadonom liječeno 260 pacijenata tokom 2011. godine. Za šest godina postojanja Zavoda liječeno je 490 pacijenata supstitucionom terapijom.

Na kraju godine broj pacijenata koji svakodnevno uzimaju supstitucionu terapiju smanjen je za trideset.

Na metadonu je 157 pacijenata, od toga 145 muškaraca (92%) i 12 žena (8%).

Suboxon dobija 18 pacijenata.

Prosječna dob pacijenata se povećava, sad je 34,5 godina; najstariji pacijent ima 53 godine, najmlađi 21. Na supstitucionoj terapiji trenutno je 8 pacijenata starijih od 50 godina!

U terenskim ambulancama uključujući Bugojno kontinuirano se zbrinjava 67 odnosno 38% od ukupnog broja pacijenata na supstitucionoj terapiji.

Vankantonalni pacijenti: Kontinuirano se zbrinjavaju pacijenti iz drugih kantona, posebno Srednjobosanskog. Šest pacijenata iz Viteza i Travnika kontinuirano dolaze na ambulanti

tretman s tim da dobijaju recepte u svom kantonu i uzimaju lijek pod kontrolom roditelja. Jedna pacijentkinja iz Viteza svakodnevno putuje na terapiju u Zenicu. Nekoliko pacijenata iz Klokotnice (Tuzlanski kanton) su na metadonskom programu kod nas.

U Bugojnu gdje uposlenici Zavoda treći mjesec drže ambulantu za ovisnosti liječi se trenutno 16 pacijenata.

4. Testiranje na psihoaktivne supstance

4.1 Opšti podaci

Testiranje je obavezni dio našeg metadonskog programa i pacijenti se ne uključuju u terapiju bez laboratorijske potvrde prisustva psihoaktivnih supstanci u organizmu.

Rutinska šema podrazumijeva test na 11 psihoaktivnih supstanci u prvom pregledu i nakon detoksifikacije a skoro u svakom susretu test na opijate. Uobičajeno se pacijenti testiraju dva do tri puta mjesečno.

Kupljen je aparat za mjerenje alkoholemije pa je i ta analiza postala rutinska.

4.2 Broj testiranja i testova u 2011. godini

Tokom 2011. godine urađeno je ukupno **5402** pojedinačnih testiranja pacijenata a sveukupno na **13629** supstanci! Prethodne, 2010. godine bilo je oko 6000 pojedinačnih testiranja sa nepunih 13000 trakica.

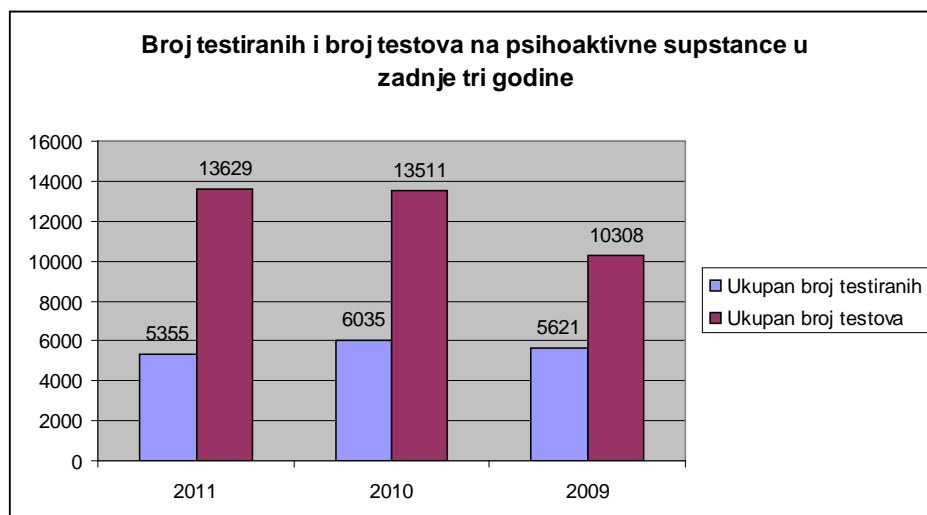
To znači da je u 2011. godini prosječno mjesečno obavljeno **450** testiranja sa **1135** trakica na psihoaktivne supstance.

Tabela br. 3. Testiranje na psihoaktivne supstance 2011. godine.

	Opijati	THC	MDMA	COC	AMF	MTD	BZD	MET	TCA	BAR	SUB	TRA	Aik
% pozitivnih	14,14	29,12	0,23	0,56	9,08	36,73	48,03	0,71	1,64	1,44	70,33	16,12	6,90
Pozitivni	749	451	1	3	65	173	684	3	2	4	275	232	38
Negativni	4549	1098	429	536	651	298	740	418	120	274	116	1207	513
Ukupno	5298	1549	430	539	716	471	1424	421	122	278	391	1439	551
Ukupan broj testiranih	5402												
Ukupan broj testova	13629												

Broj testiranih osoba nešto je manji nego u prethodnoj godini ali je povećan broj pojedinačnih testova koji su urađeni po osobi.

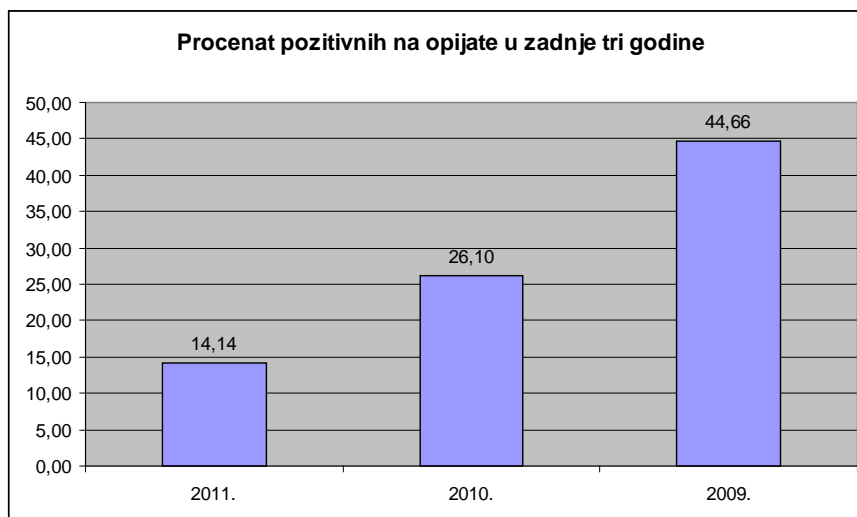
Grafikon br. 3. Broj testiranih i broj testova na psihoaktivne supstance u zadnje tri godine

4.3 Zapažanje u vezi sa procentom pozitivnosti na opijate: Jedan od indikatora rada sa heroinskim ovisnicima jest procenat pozitivnih testova na opijate. Do jula mjeseca 2010. god. kretao se oko 32 do 37% na mjesečnom nivou. Od avgusta 2010. se uočava trend smanjenja. Pretpostavljamo da se radi o promjenama na tržištu heroina.

Za cijelu 2011. godinu procenat pozitivnih nalaza na opijate je 14% što je upola manje nego 2010. godine. Ovome je doprinio pažljiv rad sa pacijentima a dijelom i smanjenje ponude heroina.

Grafikon br. 4. procenat pozitivnih testova na opijate u zadnje tri godine.

5. Decentralizacija i terenski rad

Podjela metadona obavlja se u devet ambulanti i samo izuzetno na Detoksu pa imamo praktično 10 punktova. Metadonske ambulante rade u Zenici, Visokom, Brezi, Kaknju, Varešu, Doboj-Jugu, Tešnju, Zavidovićima i Maglaju. Ambulante u Varešu i Zavidovićima miruju jer trenutno nema pacijenata na terapiji u tim gradovima.

Sa ovakvim radom na terenu mi smo **jedina ustanova u BIH** koja je načinila decentralizaciju u distribuciji supstitucione terapije, jedina ustanova koja omogućava pacijentu da u svojoj opštini ima medicinsku uslugu ove vrste.

U tu svrhu obavlja se ogroman **terenski rad**. Dvije ekipe, jedna sa ljekarom neuropsihijatrom i dva medicinska tehničara i druga, sa psihologom, socijalnim radnikom i med. tehničarom redovno idu na teren svake sedmice. Ljekarska ekipa ide utorkom a psiholog i socijalni radnik četvrtkom.

Ambulanta u Bugojnu radila je novembra i decembra 2011. godine svake srijede uz redovno učešće ljekara specijaliste neuropsihijatra, dva medicinska tehničara, psihologa i socijalnog radnika.

Tako se mjesečno obavi najmanje 12 izlazaka na teren u vezi sa radom Ambulante, nezavisno od preventivnih aktivnosti.

6. Supstituciona terapija

6. 1. Metadonska terapija

6. 2. Usluge davanja metadona

U toku 2010. godine je na 10 punktova pojedinačno izdato 60439 doza lijeka rastvorenog u soku! Od toga dato je 40596 doza u Zenici (Ambulanta), na Detoxu 1627, a na terenu 18216 doza.

Ne treba zaboraviti da je svaka ova usluga podrazumijeva kontakt sa pacijentom i niz radnji u vezi sa pripremom, izdavanjem i obradom podataka.

6.2. Potrošnja metadona

Za 2011. godinu dana izdali 229 958 mililitara solucije metadona i 5693 mg metadona u tabletama Heptanona.

Tabela br. 4. Utrošak metadona po mjesecima za soluciju (ml) i tablete (mg)

Mjesec	ml	mg
Januar	17607,65	2600
Februar	16701,60	2160
Mart	18271,20	910
April	18646,00	
Maj	18670,60	14,25
Jun	18227,00	
Juli	19117,80	
Avgust	19783,50	
Septembar	19552,90	
Oktobar	19358,125	8,75
Novembar	20523,00	
Decembar	23499,15	
Svega	229958,525	5693

Pacijentima se svakodnevno izdaje lijek metadon u Zenici, na Detoksu i još osam gradova našeg kantona te u Bugojnu. Ukupno je izdato nepunih 50000 doza (49572), od toga u Zenici 34968 a na terenu 14604.

Tabela br. 5. Usluga izdavanja metadona po mjesecima (2011.g.)

Mjesec	Broj usluga izdavanja metadona
Januar	4 188
Februar	3 691
Mart	4 105
April	4 103
Maj	4 138
Jun	4 050
Juli	4 162
Avgust	4 193
Septembar	4 066
Oktobar	4 102
Novembar	4 178
Decembar	4 596
Svega	49 572

6.3. Suboxon

Zadnjih nekoliko godina planirano je uvođenje Suboxona u terapiju heroinskih ovisnika. Prvi pacijenti uvedeni su ambulantno na Suboxon oktobra 2010. godine a od februara 2011. godine počela je implementacija Esencijalne liste ZE-DO Kantona.

Terapija Suboxonom nije supervizirana u ustanovi kao što je metadon. Pacijent ima saradnika u liječenju. Najveći broj pacijenata prevodi se sa metadonske terapije na Suboxon tokom boravka na Detoksu. Nakon stabilizacije u Ambulanti ili na Detoksu u trajanju od par sedmica pacijent dobija recepte za 7 ili najviše 14 dana a lijek podiže u Apoteci MGM u Zenici.

Nemamo ograničenja u pogledu dužine terapije niti visine doze ali lijek držimo pod kontrolom i ne dozvoljavamo nikakve manipulacije.

Iskustvo sa ovim lijekom je ohrabrujuće jer nam omogućava bolju rehabilitaciju pacijenta i sigurniji rad.

Dosad je 30 pacijenata imalo Suboxon u terapiji. Sada se 18 pacijenata liječi ovom vrstom supstitucije. Prosječna doza je nešto preko 6 mg.

Dobro saradujemo sa Apotekom MGM koja jedina izdaje Suboxon u našem kantonu. U stalnom smo kontaktu i sa Unipharmom iz Tuzle koji je uvoznik Suboxona za BiH.

7. Testiranje na markere hepatita C, B i HIV-a

Tokom 2011. godine kolege sa Infektivnog odjela nisu dolazili u Zavod radi konsultacija ali je najavljeno da će se saradnja obnoviti za 2012. godinu.

Među našim testiranim pacijentima nema HIV pozitivnih. Jedan pacijent iz Sarajeva koji je u KPZ Zenica pozitivan je na HIV.

Na hepatitis C pozitivno je 36 pacijenata od 174 (23%). Ovaj procenat je najniži u BiH prema sadašnjim podacima a rezultat je, između ostalog, rada Zavoda, harm reduction programa ali i rudimentarnog metadonskog programa koji je postojao prije osnivanja Zavoda 2005. godine.

8. Rad psihologa u Ambulanti

Kontinuirani rad psihologa predstavlja potporu pacijentima u stabilizaciji stanja i rješavanju kriza.

Mnogi naučni radovi dokazuju da je uspješnost metadonskog programa bolja ako se uz ordiniranje metadona pruža i psihoterapijska i psihosocijalna potpora.

Psiholozi koji rade u Zavodu redovno učestvuju u aktivnostima Savjetovališta što podrazumijeva i održavanje **predhospitalne, posthospitalne, grupe sa roditeljima, grupe apstinencata itd...**

Nezaobilazan je i terenski rad psihologa i učešće u edukaciji edukatora (kontinuirana predavanja nastavnica i policiji).

Tabela br. 6. Specifikacija usluga psihologa za 2011. godinu

VRSTA USLUGE	BROJ
psihotretman	188
psihološko savjetovanje	822
suportivna terapija	158
inicijalni intervju	45
kratki razgovori	32
upitnici, skale i psihotestovi	66
rad na motivaciji za ulazak na detoks	33
praćenje psihoterapijskog efekta	19
krizne intervencije	7
telefonska savjetovanja koja su evidentirana u Knjigu protokola	16
bračna terapija / terapija u paru	8
grupni rad sa pacijentima na terenu	144
odgoda susreta (koji su u 95% slučajeva naknadno realizirani)	47
UKUPNO	1585

9. Rad socijalnog radnika u Ambulanti

Opisan je u posebnom izvještaju Odjeljenja za rehabilitaciju i resocijalizaciju.

10. Saradnja sa drugim odjeljenjima Zavoda.

Osim osnovnog rada sa ovisnicima uposlenici Ambulante obavljaju i sljedeće poslove:

- rad na prevenciji i rehabilitaciji ovisnosti,
- rad u Savjetovalištu,
- rad sa grupama pacijenata (predhospitalna grupa, apstinenti,),
- priprema pacijenata za stacionarni tretman,
- dodatni rad na Detoksu (pripravnost, popodnevni angažman članova Tima)
- priprema pacijenata za komunu,
- predavanja nastavnicima i policiji,
- pisanje radova za Bilten i druge publikacije Zavoda,
- pisanje radova za web stranicu Zavoda,
- izrada izvještaja.

11. Kontinuirana edukacija osoblja i učešće u međunarodnim konferencijama

Osoblje Ambulante se kontinuirano stručno usavršava. Na raspolaganju je internet sa svjetskim bazama znanja iz ovisnosti.

Zasad nemamo pretplatu na svjetske časopise iz oblasti ovisnosti.

Tokom 2011. godine uposlenici Ambulante išli su radi edukacije na:

- Stručni skup: Kongres udruženja bioloških psihijatara u BiH, održan krajem marta 2011. god. u Tuzli.
- X Kongres EUROPAD-a u Lisabonu decembra 2011. Put je finansirao Unipharm Tuzla.

U toku 2011. godine dva uposlenika su pripremala magistarsku tezu a dva ljekara doktorske disertacije. Ljekari su objavili tri naučna rada u citiranim časopisima (Medicinski glasnik, Medix, Heroin addiction and related clinical problems).

Saradnja Ambulante sa NVO

Dva uposlenika Zavoda držali su trening u saradnji sa NVO „Margina“ tokom decembra 2011. godine za medicinske sestre i tehničare iz cijele BiH. Učesnici su imali prilike čuti najnovija znanja iz oblasti ovisnosti i upoznati se sa radom i funkcionisanjem Zavoda.

Ostali oblici saradnje (komune, udruženja za borbu protiv ovisnosti itd) opisani su u izvještaju Službe za rehabilitaciju i resocijalizaciju.

V DETOKS ODJELJENJE

UVOD

U posmatranom periodu održan je dostignuti nivo pružanja usluga na odjeljenju detox-a uz primjenu jedne nove terapijske procedure a to je suboxonska detoksifikacija.

STRUKTURA PACIJENATA

Komparacija broja pacijenata 2010/2011

GODINE	2010	2011
BROJ PACIJENATA	65	70

Odnos kantonalni/vankantonalni pacijenti 2010/2011

GODINE	2010	2011
PACIJENTI ZE-DO KANTON	54(83,07%)	54(77,14%)
VANKANTONALNI PACIJENTI	11(16,93%)	16(22,86%)

Struktura pacijenata po općinama 2010/2011

GODINE	2010	2011
Zenica	36(55,38%)	38(54,28%)
Tešanj	5(7,69%)	7(10,00%)
Vareš	4(6,15%)	0(0,00%)
Bugojno	5(7,69%)	9(12,85%)
Odžak	4(6,15%)	2(2,85%)
Visoko	4(6,15%)	3(4,28%)
Kakanj	2(3,07%)	1(1,42%)
Breza	3(4,61%)	3(4,28%)
Busovača	1(1,53%)	0(0,00%)
Maglaj	0(0,00%)	1(1,42%)
G. Vakuf-Uskoplje	0(0,00%)	1(1,42%)
Vitez	0(0,00%)	1(1,42%)
Cazin	1(1,53%)	3(4,28%)
Travnik	0(0,00%)	1(1,42%)
UKUPNO	65(100,00%)	70(100,00%)

Struktura vankantonalnih pacijenata po kantonima 2010/2011

GODINE	2010	2011
SREDNJOBOSANSKI KANTON	6(54,54%)	11(68,75%)
POSAVSKI KANTON	4(36,36%)	2(12,50%)
UNSKO-SANSKI KANTON	1(9,09%)	3(18,75%)

Struktura pacijenata po spolu 2010/2011

GODINE	2010	2011
PACIJENTI MUŠKOG SPOLA	60(92,30%)	64(91,42%)
PACIJENTI ŽENSKOG SPOLA	5(7,70%)	6(8,58%)

Komparacijom podataka iz 2010 godine sa podacima iz p 2011 godine može se uočiti da nije bilo bitnijih odstupanja u demografskoj strukturi pacijenata.

Prosječna starost pacijenata na dan prijema 2010/2011

GODINE	2010	2011
PROSJEČNA STAROST	29,72 GODINE	30,70 GODINA

U 2011 godini došlo je do povećanja prosječne starosti pacijenata na dan prijema što se objašnjava relativno većim brojem recidivista koji su primljeni na tretman kao i brojem pacijenata koji su nakon neuspješnih prethodnih detoksifikacija uključeni u suboxonski tretman.

Način prijema pacijenata 2010/2011

GODINE	2010	2011
PREHOSPITALNA PRIPREMA	53(81,53%)	49(70,00%)
BEZ PRIPREME	8(12,30%)	9(12,85%)
VITALNA INDIKACIJA	2(3,07%)	6(8,57%)
PSIHIJATRIJSKA INDIKACIJA	2(3,07%)	6(8,57%)

U 2011 godini djelomičnom izmjenom kriterija za prijem na odjeljenje detoxa postavljena je nova indikacija za provođenje tretmana a to su urgentna pogoršanja stanja somatskog i duševnog zdravlja ovisnika o ilegalnim psihoaktivnim supstancama čime je značajno proširena paleta zdravstvenih usluga koje se provode na odjeljenju detox-a.

Krvlju prenosive infekcije kod pacijenata 2010/2011

GODINE	2010	2011
HCV POZITIVNI	11(16,92%)	10(14,28%)
HBV POZITIVNI	1(1,53%)	0(0,00%)
HIV POZITIVNI	0(0,00%)	0(0,00%)

U 2011 godini nastavljen je trend pada pacijenata zaraženih krvlju prenosivim infekcijama započet 2008 godine i po raspoloživim podacima u trenutku pisanja izvještaja daleko je najniži u BiH kao i u zemljama bližeg geografskog okruženja

Broj intravenskih ovisnika 2010/2011

GODINE	2010	2011
BROJ INTRAVENSKIH OVISNIKA	48(73,84%)	49(70,00%)

Trajanje terapijskog procesa 2010/2011

GODINE	2010	2011
MIN.BO DANA	3	2
MAX.BO DANA	50	58
PROSJEČNO BO DANA	24,76	22,12

Nastavljen je trend skraćivanja trajanja hospitalnog tretmana započet u 2009.godini što je postignuto intenziviranjem rada na odjeljenju detoksa, uvođenjem poslijepodnevnog rada kao i boljom suradnjom sa terapijskim zajednicama.

Doza metadona na prijemu 2010/2011

GODINE	2010	2011
MIN.DOZA MT NA PRIJEMU	10mg	10mg
MAX.DOZA MT NA PRIJEMU	150mg	145mg
PROSJEČNO MT NA PRIJEMU	47,07mg	45,73mg

Broj pacijenata uključenih u suboxonsku terapiju

GODINE	2010	2011
UKLJUČENI NA SUBOXONE	5	18

Prosječno trajanje detoksifikacionog procesa 2010/2011

GODINE	2010	2011
TRAJANJE DETOKSIFIKACIJE	16,73 dana	17,09 dana

Prosječno trajanje detoksifikacionog procesa u toku 2011 godine blago je produljeno što se objašnjava težom kliničkom slikom pacijenata na prijemu kao i povećanom broju pacijenata koji su hospitalizirani sa dvojnou psihijatrijskom dijagnozom.

Medicinske procedure na odjeljenju detoxa 2010/2011

godine	2010	2010	2011	2011
općemedicinski pregledi	prvi	kontrolni	prvi	kontrolni
	65	325	70	350
psihijatrijski pregledi	prvi	kontrolni	prvi	kontrolni
	65	325	70	350
neurološki pregledi	prvi	kontrolni	prvi	kontrolni
	65	325	70	350
UKUPNO PREGLEDA	195	975	210	1050

BROJ SCREENING TESTOVA NA PAS NA ODJELJENJU DETOX

01.01.-31.12.2010

MJESEC	UTROŠENO	POZITIVNIH	TESTIRANIH LICA
JANUAR	165	37	29
FEBRUAR	188	39	32
MART	187	28	30
APRIL	172	40	30
MAJ	197	27	30
JUNI	228	49	38
JULI	165	37	29
AUGUST	188	39	32
SEPTEMBAR	187	28	30
OKTOBAR	172	40	30
NOVEMBAR	197	27	30
DECEMBAR	228	49	38
UKUPNO:	2 274	440(19,34%)	378

01.01-31.12.2011

MJESEC	UTROŠENO	POZITIVNIH	TESTIRANIH LICA
JANUAR	222	24	31
FEBRUAR	144	15	26
MART	168	29	27
APRIL	120	21	22
MAJ	268	28	36
JUNI	228	49	38
JULI	222	24	31
AUGUST	144	15	26
SEPTEMBAR	168	29	27
OKTOBAR	120	21	22
NOVEMBAR	268	28	36
DECEMBAR	228	49	38
UKUPNO:	2300	332(14,43%)	360

PSIHO I SOCIODG.TESTIRANJA NA PRIJEMU 2010/2011

GODINE	2010	2011
PSIHODIJAGNOSTIČKA TESTIRANJA UKUPNO	130	140
MMPI	65	70
PIE	65	70
SOCIODIJAGNOSTIČKA TESTIRANJA UKUPNO	130	140
SOCIJALNA ANMNEZA	65	70
POMPIDUO TESTIRANJE	65	70
UKUPNO PSIHO+SOCIODIJAGNOSTIČKIH TESTIRANJA	260	280

ZDRAVSTVENE USLUGE PRIPREME I ORDINIRANJA METADONA 2010 GODINE

r. br.	Mjesec 2010	Broj usluga davanja Metadona
1	Januar	115
2	Februar	89
3	Mart	99
4	April	138
5	Maj	149
6	Juni	177
7	Juli	115
8	August	89
9	Septembar	99
10	Oktobar	138
11	Novembar	149
12	Decembar	177
	Ukupan broj usluga davanja Metadona:	1534

**ZDRAVSTVENE USLUGE PRIPREME I ORDINIRANJA METADONA 2011
GODINE**

r. br.	Mjesec 2011	Broj usluga davanja Metadona
1	Januar	125
2	Februar	74
3	Mart	95
4	April	133
5	Maj	102
6	Juni	96
7	Juli	91
8	August	99
9	Septembar	110
10	Oktoibar	127
11	Novembar	107
12	Decembar	125
	Ukupan broj usluga davanja Metadona za 2011. godinu:	1284

U 2011. godini došlo je do pada broja zdravstvenih usluga vezanih za aplikaciju supstitucione terapije metadonom što se objašnjava uvođenjem druge vrste supstitucije tj. terapije suboxonom kao i povećanjem broja pacijenata koji su tretirani zbog neopijatskih ovisnika za čiji tretman nije potrebna terapija metadonom.

PREGLED PSIHOTERAPIJSKIH USLUGA 2010/2011

GODINE	2010	2011
PSIHOTERAPIJA INDIVIDUALNA	325	350
PSIHOTERAPIJA GRUPNA	104	106
PSIHOTERAPIJA KRIZNE INTERVENCIJE	195	210
SASTANCI TERAPIJSKE ZAJEDNICE	104	106
PSIHOTERAPIJA UKUPNO	728	77

PREGLED SOCIOTERAPIJSKIH USLUGA 2010/2011

GODINE	2010	2011
SOCIOTERAPIJA INDIVIDUALNA	260	280
SOCIOTERAPIJA GRUPNA	52	56
EDUKATIVNA GRUPA	62	64
UKUPNO	374	400

Struktura suportivne terapije 2010/2011

GODINE	2010	2011
DUHOVNA TERAPIJA	66 GRUPNIH SEANSI	97 GRUPNIH SEANSI
TERAPIJA UČENJA PO MODELU	109 GRUPNIH SEANSI	153 GRUPNE SEANSE
EDUKATIVNE GRUPE MED. TEHNIČARA	155 GRUPNIH SEANSI	155 GRUPNIH SEANSI
SUPPORTIVNE GRUPE MED. TEHNIČARA	155 GRUPNIH SEANSI	155 GRUPNIH SEANSI
UKUPNO	485 GRUPNIH SEANSI	560 GRUPNIH SEANSI

VIDOVI OKUPACIONE TERAPIJE

GODINE	2010	2011
MUZIKOTERAPIJA	62 GRUPNE SEANSE	80 GRUPNIH SEANSI
RADNA TERAPIJA	62 GRUPNE SEANSE	66 GRUPNIH SEANSI
ART TERAPIJA	62 GRUPNE SEANSE	58 GRUPNIH SEANSI
OSTALI VIDOVI OKUPACIONE TERAPIJE	62 GRUPNE SEANSE	70 GRUPNIH SEANSI
UKUPNO	248 GRUPNIH SEANSI	274 GRUPNE SEANSE

ISKORIŠTENOST POSTELJNOG FONDA

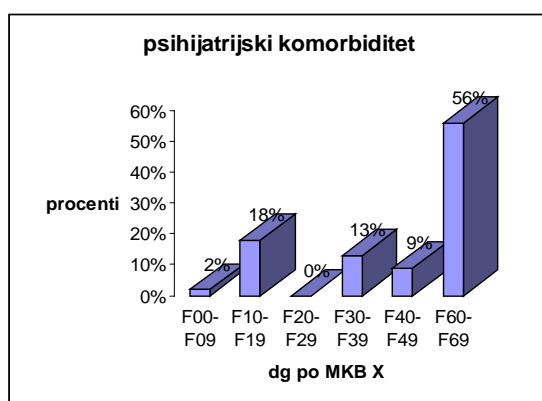
BROJ B/O DANA U 2010. GODINI	BROJ B/O DANA U 2011 GODINI
1545	1560
70,55%	71,20%

Broj B/O dana je u blagom porastu u odnosu na 2010. godinu, što je dobar pokazatelj, obzirom na složeniju strukturu liječenih pacijenata u odnosu na protekle godine.

Komparacija rezultata tretmana 2010/2011

GODINE	2010	2011
VRSTA OTPUSTA	BROJ(%)	BROJ(%)
REGULARAN OTPUST	49(75,38%)	50(75,00%)
SAMOVOLJAN PREKID TRETMANA	13(20,00%)	18(25,63%)

U 2011 godini došlo je do povećanja samovoljnog prekida tretmana na odjeljenju Detoxa zbog što je i očekivano obzirom na povećan prijem pacijenata sa dvojnomo psihijatrijskom dijagnozom. Ipak i ovi rezultati su nešto bolji od rezultata sličnih institucija u bližem geografskom okruženju. Struktura psihijatrijskog komrbiditeta ukazuje na porast ukupnog broja tretiranih pacijenata sa dvojnomo psihijatrijskom dijagnozom s time da u tome predominiraju poremećaji osobnosti F60-F69 iako je sve veći broj pacijenata i sa poremećajima afekta(F30-39)kao i stresom izazvanih poremećaja(F40-49)uključujući tu i PTSD.

ZAKLJUČAK

Analizom podataka može se zaključiti da se izvršene sve planirane aktivnosti i da je održan relativno visoki nivo pružanja zdravstvenih usluga na odjeljenju Detoxa. Paleta zdravstvenih usluga dalje je proširena uvođenjem modaliteta suboxonske detoksifikacije te prijema zbog pridruženih psihijatrijskih stanja kao i prijema zbog stabilizacije stanja somatskog zdravlja ovisnika o ilegalnim psihoaktivnim supstancama. Povećan je broj tretiranih pacijenata sa dvojnomo psihijatrijskom dijagnozom a oko 10% pacijenata je tretirano zbog neopijatskih ovisnosti konkretno zbog ovisnosti o anlgeticima(F19). U 2012. godini planira se stabilizacija i održavanje postojećeg nivoa pružanja zdravstvenih usluga na odjeljenju detoksa.

VI ODJELJENJE ZA REHABILITACIJU I RESOCIJALIZACIJU

Uvod

Tokom 2011. godine, kao i u prethodnim godinama Odjeljenje za rehabilitaciju nastojalo je zadržati dostignuti nivo pruženih usluga ali i realno podizanje kvaliteta u pruženih usluga prema pacijentu i njegovoj porodici te društvenoj zajednici u smislu stvaranja povoljnijih socijalnih aspekata u zadovoljavanju tih potreba. Za izvještajni period broj pruženih usluga socijalnog radnika u Zavodu iznosi **2783**, što predstavlja povećanje od **1,31%** u odnosu na 2010. godinu.

Za izvještajni period zadržana je dobra saradnja sa drugim ustanovama kroz rješavanje niza socijalnih problema kojima su izloženi klijenti Zavoda u smislu pomoći i koordinaciji u otvarivanju socijalnih prestacija i nastojanju adekvatne socijalne inkluzije.

Odjeljenje za rehabilitaciju i resocijalizaciju usluge prema klijentu/pacijentu pružalo je kroz nekoliko segmenta unutar Zavoda i to:

- a) Usluge u ambulantom tretmanu;
- b) Usluge u stacionarnom (detoks) tretmanu;
- c) Usluge u lokalnoj zajednici

Detaljan prikaz usluga:

a) USLUGE U AMBULANTNOM TRETMANU

a. 1. Pregled pruženih usluga u ambulantom tretmanu

Tabela br. 1

R/b	Vrsta usluge	2010. godina	2011. godina
1.	Individualni socioterapijski rad sa klijentom	1210	1191
2.	Grupni socioterapijski rad sa klijentima (broj održanih grupa)	113	124
3.	Grupni socioterapijski rad sa saradnicima (broj održanih grupa)	46	53
4.	Grupe duhovne terapije, saradnja sa vanjskim saradnikom (savjetovanište i detoks)	175	250
5.	Pompidu upitnik	243	152
6.	Pružene usluge na terenu	233	262
7.	Izrečena zaštitna mjera obaveznog liječenja od ovisnosti	35	8
8.	Interevencije socijalno zaštitnog karaktera u zajednici (socijalne pomoći od strane općine ili kantona)	41	49
9.	Grupni rad sa apstinentima	25	25
10.	Usluga savjetovanja i komunikacija sa pacijentima ili roditeljima	114	125
11.	Broj sprovedenih upravno pravnih postupaka za smještaj u komunu putem Vlade Ze-Do kantona	15	12
UKUPAN BROJ PRUŽENIH USLUGA U AMBULANTI		2250	2251

Evidentno je ostvarenje cilja za 2011. godinu kroz pružanje usluga pacijentima. Zadržan je **kvalitet** i **kvantitet** pruženih usluga u odnosu na 2010. godinu, čak je došlo do unapređenja u polju resocijalizacije i podrške klijentima apstinentima i pacijentima Zavoda kroz njihovu inkluziju u društvenoj zajednici (npr. podrška klijentima apstinentima kroz podršku NVO „BILO“, podrška pacijentima i porodicama u saradnji sa JU „Predškolski odgoj i obrazovanje“, Zenica za boravak djece pacijenata Zavoda koji su ispunili kriterije u obdaništima).

b) USLUGE U STACIONARNOM (DETOKS) TRETMANU

b.1. Pregled pruženih usluga u 2011. godini na stacionarnom tretmanu- DETOKS (u poređenju sa 2009. - 2011. godinom)

Tabela br. 2

R/b	Vrsta usluge	2009	2010	2011
1.	Individualni socioterapijski tretman	251	260	280
2.	Grupna socioterapija	52	52	56
3.	Edukativna grupa	61	62	64
UKUPAN BROJ USLUGA		364	374	400

b.2. Pregled pacijenta iz drugih kantona koji su bili na detoks odjeljenju

Tabela br. 3

Kanton/godina	2010	2011
<i>Unsko sanski</i>	1	3
<i>Srednjobodanski</i>	6	11
<i>Posavski</i>	4	2
UKUPNO	11	16

Značajno je povećanje broja liječenih klijenata iz drugih kantona (povećanje od 45%). To je znak povjerenja u ustanovu, prihvaćenosti tretmana i kvalitete rada Zavoda.

b.3. Pregled pruženih usluga na detoks odjeljenju po godinama

Tabela br. 4

Usluga/Godina	2010	2011
Broj usluga	374	400
Procenat povećanj usluga		6,95%

U tabelarnom prikazu pruženih vidljivo je da je došlo do porasta pruženih usluga na detoks odjeljenju u odnosu na 2010. godinu.

C. USLUGE U LOKALNOJ ZAJEDNICI

c.1. Pružene usluge 2011. godine u lokalnoj zajednici

Tabela br.5

R/b	Vrsta usluge	2010	2011
1.	Ostvarena materijalna pomoć od strane Ze-do kantona	11	19
2.	Ostvarena materijalna pomoć od strane Općine Zenica	19	13
3.	Ostvarena materijalna pomoć od strane CSR Zenica	12	15
4.	Ostvarena materijalna pomoć od strane CSR Kakanj	4	2
5.	Oostvarivanje prava na korištenje zdravstvene zaštite klijenata	62	74
6.	Posredovanje u postupku starateljstva	1	1
7.	Ostala upravno pravna akta (sud, tužilaštvo, centri za soc rad i sl.)	8	8
8.	Saradnja i kontakti sa drugim javnim i NVO ustanovama Ze-Do kantona (CSR, CMZ, Bolnicam Zavod za zapošljavanjem UG i dr.)	<i>kontinuirano</i>	<i>kontinuirano</i>
9.	Saradnja i kontakti sa drugim javnim i NVO ustanovama izvan Ze-Do kantona (Odžak, Bihać, Travnik, Vitez)	<i>kontinuirano</i>	<i>kontinuirano</i>
10.	Saradnja i kontakti sa terapijskim zajednicama	<i>Kontinuirano</i>	<i>kontinuirano</i>
UKUPAN BROJ USLUGA		123	132

C. ZBIRNI PREGLED SVIH PRUŽENIH USLUGA

Tabela br. 6

Usluga/Godina	2010	2011
Usluge u ambulantnom tretmanu	2250	2251
Usluge u stacionarnom tretmanu	374	400
Usluge u lokalnoj zajednici	123	132
UKUPNO	2747	2783
	<i>Procenat povećanja u sluga</i>	1,31%

2. PREGLED TRENUTNOG SOCIJALNOG STANJA PACIJENATA

- Od 2005. godine do kraja 2011. godine ukupno je primljeno ili evidentirano **647 pacijenata**.
- Trenutno je **157 pacijenata** uključeno na metadonski program.

a) Broj pacijenata upućenih u terapijske zajednice

Tabela 7.

Godina	2009	2010	2011	UKUPNO
Broj upućenih u terapijske zajednice	9	11	10	30

Iz tabele je vidljivo da je zadržan kontinuitet odlaska pacijenata u terapijske zajednice iako interes za komune nije veliki. Svi pacijenti su ostvarili pravo smještaja u terapijske zajednice na osnovu Ugovora o smještaju u komunu putem Zavoda koji finansira Vlada Ze-Do kanton. U 2011. godini dva pacijenta su završila program terapijske zajednice i vratili se u svoje porodice. Redovno dolaze u Savjetovalište Zavoda gdje im se i dalje pruža psihosocijalna podrška u cilju uspješne resocijalizacije i održavanja apstinencije.

b) Pregled trenutnog statusa pacijenata:

Tabela 8

R/b	Gdje je trenutno	Broj pacijenata
1.	Na metadonu	157
2.	Na Suboxonu	18
3.	Muškaraca	145
4.	Žena	12
5.	Komuna	30
6.	Kod kuće (povratak u porodicu)	59
7.	Zaposlen	90
8.	Pacijenti koji su RVI	6
9.	Pacijenti koju su u braku	101
10.	Odlazak u inostranstvo	14
11.	Zatvor	38
12.	Pacijenti izvan Ze-Do kantona (detoks)	16

8. Rezime

- ✓ U odnosu na proteklu godinu zadržan je kvantitet i kvalitet pruženih usluga odjeljenja.
- ✓ Unapređen je rad i saradnja sa lokalnom zajednicom u podršci i resocijalizaciji pacijenata i apstinencija Zavoda;
- ✓ Nastavljeno je, motivisanje, smještaj, praćenje i upućivanja pacijenata u terapijske zajednice;
- ✓ Kontinuirano se prati i obezbjeđuje zdravstveno osiguranje pacijentima, socioterapija i druge aktivnosti u okviru Zavoda
- ✓ Odjeljenje je dalo značajan doprinos i u drugim segmentima rada Zavoda.

DIREKTOR

Dr. Ahmed Ćerim, spec. neuropsihijatar

**FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU KANTONALNOG ZAVODA ZA BORBU PROTIV BOLESTI
OVISNOSTI ZA PERIOD I-XII 2011 GODINE
UPOREDNI PREGLED OSTVARENIH PRIHODA I RASHODA ZA 2010 I 2011 GODINU I PLANA
POSLOVANJA ZA 2011**

R. BR	KONTO	ELEMENTI	PLAN 2011	IZVRŠENJE 2010	IZVRŠENJE 2011	INDEX 6:4	INDEX 6:5
1	2	3	4	5	6	7	8
I PRIHODI							
1	6110	PRIHODI IZ BUDŽETA KANTONA	545.000	545.000	512.299	94	94
2	6110	PRIHODI IZ BUDŽETA FONDA ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA	700.000	700.000	700.000	100	100
3	6110	PRIHODI OD USLUGA OSTALIM KORISNICIMA	88.000	45.759	58.592	67	128
4	6500	PRIHODI DOTACIJA, SUBVENCIJA POTICAJA, REFUNDACIJA I SL.	4.500	6.506	13.866	308	213
5	6520	PRIHOD DONACIJA METADON			170.163	0	0
6	6521	PRIHODI OD ODLOŽENIH DONACIJA, .	3.500	3.505	3505	100	100
7	6550	PRIHODI OD PROJEKATA	3.000	3.000	3000	100	100
8	6610	OSTALI NEPOMENUTI PRIHODI, KAMATE	1.000	1.486	120	351	236
I UKUPNI PRIHODI:			1.345.000	1.305.256	1.461.545	109	112
II TROŠKOVI							
1	5110	METADONSKA TERAP.-TEST TRAKE	50.000	46.047	36.384	73	79
2	5110	UTROŠAK LIJEKOVA-DETOX	6.000	4.538	9.064	151	200
3	5110	UTROŠ.MEDIC-SANITETSKOG MATERIJALA	4.500	3.795	3.725	83	98
4	5110	UTROŠAK MATERIJALA ZA METADONSKU TERAPIJU	4.500	3.924	1.752	39	45
5	5110	ISHRANA PACIJENATA-DETOX	28.000	23.730	20.475	0	0
6	5110	KANCELARIJSKI MATERIJAL	5.500	4.422	3.777	69	85
7	5110	TROŠKOVI MATERIJ.ZA ČIŠČENJE I ODRŽ.RAD PROSTORA	9.000	7.938	4.103	46	52
8	5110	UTROŠAK METADONA			170.163	0	0
9	5120	TROŠKOVI ELEKTRIČNE ENERGIJE	5.500	3.327	5.480	100	165
10	5120	TROŠKOVI GORIVA I MAZIVA	4.000	2.993	3.879	97	130
11	5130	TROŠKOVI REZERVNIH DIJELOVA	2.000	1.592	1.499	75	94
12	5140	TROŠKOVI SITNOG INVENTARA	3.000	3.087	1.095	37	35
13	5200	NETO PLAĆE	551.000	507.554	524.389	95	103
14	5200	POREZI I DOPRINOSI NA PLAĆE	400.000	367.234	378.387	95	103
15	5210	NAKNADE PLAĆA /koje se refundiraju po osnovu bolovanja/	0	3.958	13.866	0	350

R.BR		ELEMENTI	PLAN 2011	IZVRŠENJE 2010	IZVRŠENJE 2011	INDEX 6:4	INDEX 6:5
1	2	3	4	5	6	7	8
16	5230	DNEVNICE NA SL.PUTU	7.000	2.971	3.585	51	121
17	5230	TROŠKOVI PREVOZA, SMJEŠTAJA NA SL.PUTU, PUTARINE	4.000	3.524	2.286	57	65
18	5230	NAKN.ZA UPOTREBU PRIVATNOG AUTOM.U POSLOVNE SVRHE	6.000	5.577	6.175	103	111
19	5240	TROŠKOVI TOPLOG OBROKA	70.000	68.720	70.760	101	103
20	5240	TROŠ.PREVOZA NA I SA POSLA	3.000	2.873	2.842	95	99
21	5240	REGRES ZA GODIŠNJI ODMOR	17.000	12.800	13.200	78	103
22	5240	OSTALE NAKNADE	2.000	380	450	23	118
23	5240	KOTIZACIJE,STRUČNO USAVRŠ.-SIMPOZIJ.	8.000	3.509	2.697	34	77
24	5270	NAKNADE ČL,UPR.ODBORA	15.600	15.584	15.584	100	100
25	5290	UGOVORI O DJELU-AUTORSKI	22.000	20.347	26.658	121	131
26	5300	GRAFIČKE USLUGE	8.000	5.551	3.131	39	0
27	5310	USLUGE PREVOZA-TRANSPORTNE USL.	200	13	30	15	231
28	5320	USLUGE INVES.ODRŽAVANJA	4.000	3.069	2.393	60	78
29	5320	USLUGE INVES.ODRŽAVANJA,USLUGE PRANJA VEŠA	5.000	4.421	4.681	94	106
30	5320	ZAŠTITARSKE USLUGE	25.000	19859	22590	90	114
31	5330	TROŠKOVI ZAKUPNINA	32.000	28.275	28.276	88	0,0
32	5350	USLUGE REKLAME-MEDIJA PREVENCIJA	32.000	31.661	10.483	33	33,1
33	5390	USL.METAD.TERAPIJE DOM.ZDRAV.	18.000	13.588	12.859	71	94,6
34	5400	AMORTIZACIJA	23.000	19.052	17.446	76	91,6
35	5500	ZDRAVSTVENE USLUGE DRUGIH JZU	3.000	1.255	1.535	51	122,3
36	5500	OSTALE USL.-RAČUNOV.I SL	1.200	1.297	82	7	6,3
37	5510	REPREZENTACIJA	4.500	3.337	3.568	79	0,0
38	5520	TROŠKOVI PREMIJA OSIGUR.	5.000	3.223	3.290	150	102,1
39	5530	BANKARSKE USLUGE-PLATNI PROMET	2.200	2.058	1.960	23	95,2
40	5540	PTT USLUGE	8.500	7.668	8.499	142	0,0
41	5550	TAXE,POREZI,NAKNADE	6.000	5.240	9.901	248	189,0
42	5590	PRETPL.NA STRUČ.IZDANJA,LITER.DETOX.,OGLASI OSTALO	4.000	5.254	3.491	87	66,4
II UKUPNI TROŠKOVII:			1.409.200	1.275.245	1.456.490	103	114,2
FINANSIJSKI REZULTAT (I minus II):			-64.200	30.011	5.055		16,8

IZVJEŠTAJ POSLOVANJA KANTONALNOG ZAVODA ZA BORBU PR. BOLESTI OVISNOSTI ZA I-VI 2011 GODINE

UPOREDNI PREGLED OSTVARENIH PRIHODA I RASHODA ZA PRVO POLUGODIŠTE 2010 I 2011 GODINE
PLANA POSLOVANJA ZA 2011

I

R. BR	ELEMENTI	PLAN 2011 JANUAR-JUNI	IZVRŠENJE I-VI 2010	IZVRŠENJE I-VI 2011	INDEX 5:3	INDEX 5:4
1	2	3	4	5	6	7
I PRIHODI						
1	PRIHODI IZ BUDŽETA KANTONA	272.500	248.000	272500	100	110
2	PRIHODI IZ BUDŽETA FONDA ZDR.OSIG	350.000	350.000	350000	100	100
3	PRIHODI OD USLUGA DR.KANTONIMA	45.000	16.853	12975	29	77
4	PRIHODI OD PROJEKATA	1.500	0	111	0	0
5	PRIHODI OD DONACIJA, .	2.500	2.605	1753	70	67
6	OSTALI NEPOMENUTI PRIHODI, DOTACIJA PRI ZAPOŠ.,KAMATE	1.000	1.707	7607	761	0
I UKUPNI PRIHODI:		672.500	619.165	644.946	96	104
II TROŠKOVI						
1	KANCELARIJSKI MATERIJAL	2.750	1.693	1.897	69	112
2	UTROŠ.MEDIC-SANITETSKOG MATERIJALA	2.250	1.739	1.620	72	93
3	UTROŠ.MATER.ZA METAD.TER.	2.250	1.404	750	33	53
4	MET.TERAP.-TEST TRAKE	25.000	22.564	19.771	79	88
5	UTROŠAK LIJEKOVA-DETOX	3.000	2.128	6.071	202	285
6	ISHRANA PACIJEN.-DETOX	14.000	12.165	8.835	63	73
7	PRETPL.NA STRUČ.IZDANJA,LITER.DETOX.OSTALO	2.000	1.581	884	44	56
8	TROŠKOVI MATERIJ.ZA ČIŠĆENJE I ODRŽ.RAD PROST.	4.500	3.139	2.056	46	65
9	TROŠKOVI EL.ENERGIJE	2.750	2.109	1.179	43	56
10	TROŠKOVI GORIVA I MAZIVA	2.000	1.455	1.604	80	110
11	TROŠKOVI REZERVNIH DIJELOVA	1.000	52	278	28	535
12	TROŠKOVI SIT.INVENTARA	1.500	896	686	46	77
13	AMORTIZACIJA	11.500	9.016	8.875	77	98
14	NETO PLAĆE	275.500	250.653	265.887	97	106
15	POREZ I DOPR.NA PLAĆE	200.000	179.854	190.729	95	106
16	TROŠKOVI TOPLOG OBROKA	35.000	32.480	35.880	103	110
17	TROŠ.PREVOZA NA I SA POSLA	1.500	1.415	1.384	92	98
18	REGRES ZA GODIŠNJI ODMOR	8.500	0	0	0	0
19	GRAFIČKE USLUGE	4.000	4.589	2.217	55	48

R.BR	ELEMENTI	PLAN 2011 (JANUAR-JUN)	IZVRŠENJE I-VI 2010	IZVRŠENJE I-VI 2011	INDEX 5:3	INDEX 5:4
1	2	3	4	5	6	7
20	USLUGE PREVOZA	100	0	0	0	0,0
21	USLUGE INVES.ODRŽAVANJA,ZAŠTIT.USLUGE	16.500	13.111	13.563	82	103,4
22	PTT USLUGE	4.250	3.920	4.315	102	110,1
23	ZAKUPNINE	16.000	14.388	14.388	90	100,0
24	USLUGE REKLAME-MEDIJA PREVENCIJA	16.000	20.829	5.577	35	26,8
25	TROŠKOVI UGOV.O POV.I PRIV.POS	11.000	10.919	12.819	117	117,4
26	NAKNADE,STRUČNO USAVRŠ.-SIMPOZIJ.	4.000	0	1.637	41	0,0
27	OSTALE USL.-PARKING,PRANJE	500	288	575	6	199,7
28	USL.METAD.TERAPIJE DOM.ZDRAV.	9.000	5.941	7.317	488	123,2
29	OSTALE ZDR.USLUGE-BOLNICA	1.500	621	335	10	0,0
30	DNEVNICE	3.500	1.816	1.040	52	57,3
31	TROŠKOVI PREVOZA, SMJEŠ. NA SL.PUTU	2.000	2.278	1.857	62	81,5
32	NAKN.ZA UPOTR.PRIV.AUTOM.U P.S.	3.000	2.830	3.284	328	116,0
33	OSTALE NAKNADE	1.000	2.604	450	6	17,3
34	NAKNADE ČL,UPR.ODBORA	7.800	7.792	7.792	100	100,0
35	TAXE,POREZI,NAKNADE	3.000	2.507	2.659	89	106,1
36	TROŠKOVI OSIGURANJA IM.I LICA	2.500	2.433	0	0	0,0
37	BANKARSKE USLUGE	1100	1.005	984	89	97,9
38	REPREZENTACIJA	2.250	1.403	1.718	76	122,5
39	OSTALI TROŠKOVI-RASHODI	1.000	2.631	1.530	153	58,2
II UKUPNI TROŠKOVII:		705.000	626.248	632.443	90	101,0
FINANSIJSKI REZULTAT (I minus II):		-32.500	-7.083	12.503		

JZU KANTONALNI ZAV.ZA BORBU PROTIV BOL.OVISNOSTI

(Naziv pravnog lica)

MEDICINSKA PRAKSA

(Djelatnost)

ZENICA, A.BORIĆA 28

(Sjedište i adresa pravnog lica)

Transakcijski računi (naziv banke i broj računa)

IKB ZENICA

(Banka)

1 3 4 0 1 0 0 0 0 0 2 1 7 1 0 9

-

(Banka)

0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0

-

(Banka)

0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0

4 2 1 8 5 0 0 4 7 0 0 0 3

Identifikacioni broj za direktne poreze

0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0

Identifikacioni broj za indirektne poreze

8 5 1 2 1

Šifra djelatnosti SKD

1 0 3

Šifra općine

**ZABILJEŠKE
UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
za period 01.01. - 31.12.2011.godine**

CERTIFICIRANI RAČUNOVOĐA

MIRSAD RAMIĆ dipl.ecc.

Broj dozvole 0630/5

Kontakt telefon 061108410

M.P.

DIREKTOR

ĆERIM DR AHMED

OSNOVE MJERENJA

Svi finansijski izvještaji JZU KANTONALNI ZAV.ZA BORBU PROTIV BOL.OVISNOSTI ZENICA za obračunski period 01.01.31.12.2011. godine u potpunosti su urađeni u skladu sa Zakona o računovodstvu i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI) i tumačenjima Međunarodnog odbora za računovodstvene standarde (IASB)

Finansijski izvještaji Zavoda sačinjeni su po načelu istorijskog troška. Računovodstvene politike dosljedno su primjenjivane u svim periodima predstavljenim u ovim finansijskim izvještajima i u skladu su s računovodstvenim politikama korištenim u prethodn

1. BILANS USPJEHA

- PRIHODI

Prihodi od pruženih usluga priznaju se u bilansu uspjeha po stepenu dovršenosti. Stepenu dovršenosti mjeri se kao odnos troškova nastalih do datuma bilansa i planiranih ukupnih troškova iz ugovora.

Prihodi od donacija metadona od strane UNDP-a priznaju se u bilansu uspjeha, u trenutku isporuke odnosno utroška istog. Iznos prihoda, odnosno rashoda iznosi **173.668KM**

Iznos prihoda se može pouzdano izmjeriti na osnovu fakture, ugovora ili naplaćenog iznosa. Postoji vjerovatnoća, odnosno potpuna izvjesnost da će ekonomske koristi vezane za transakciju pritijecati u Zavod.

Prihoda od prodaje ulaganja (stalnih sredstava) u ovom periodu nije bilo

Prihodi od kamata su priznati na osnovu naplaćenih prihoda preko transakcijskog računa a odnose se na kamate na tekuća sredstva kod IK Banke.

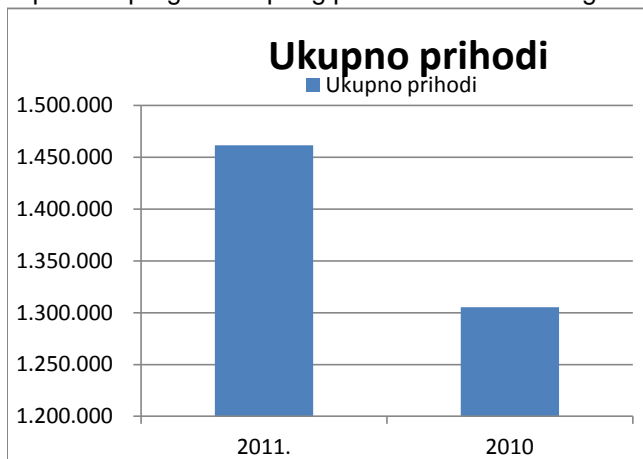
Ostvareni ukupan prihod u obračunskom periodu 2011.godini, iznosi: 1461545 KM, što je u odnosu na isti period prethodne godine, POVEĆANJE za 156289 KM ili 12 %.

Rast prihoda u odnosu na prošlu godinu uglavnom je posljedica priznavanja navedenih donacija UNDP-a.

Pregled strukture ostvarenih prihoda

R. br.	Pozicija	Tekuća godina		Prethodna godina		INDEKS 2/4*100
		Iznos KM	%	Iznos KM	%	
0	1	2	3	4	5	6
1	POSLOVNI PRIHODI	1.461.425	100,0	1.305.195	100,0	112
2	FINANSIJSKI PRIHODI	102	0,0	61	0,0	167
3	OSTALI PRIHODI	18	0,0	-	-	-
4	UKUPNO PRIHODI	1.461.545	100,0	1.305.256	100,0	112

Uporedni pregled ukupnog prihoda 2011. i 2010.g.

Pregled strukture ukupnog prihoda 2011.godine

- RASHODI

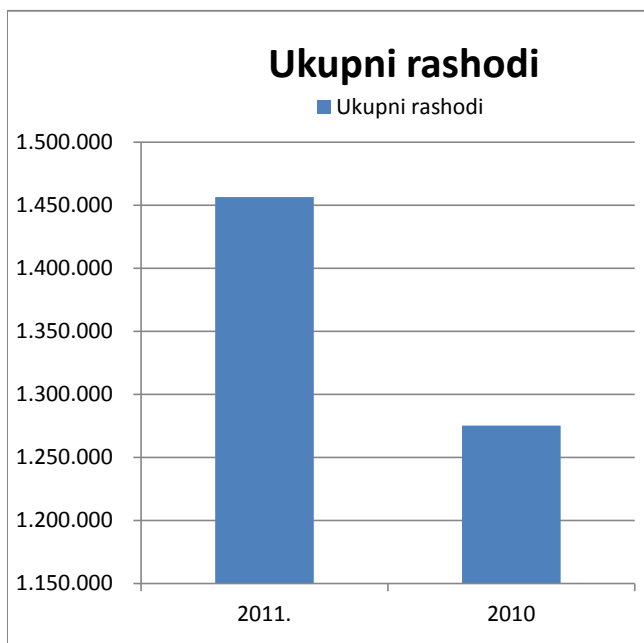
Rashodi su priznati u bilansu uspjeha na osnovu direktne povezanosti između nastalih troškova i specifičnih stavki prihoda, po principu sučeljavanja prihoda i rashoda. Priznavanje rashoda vršeno je istodobno i sa priznavanjem povećanja obaveza ili smanj

Ostvareni ukupni rashodi u obračunskom periodu 2011.godini, iznose: 1456490 KM, što je u odnosu na isti period prethodne godine, POVEĆANJE za 181245 KM ili 14,2 %.

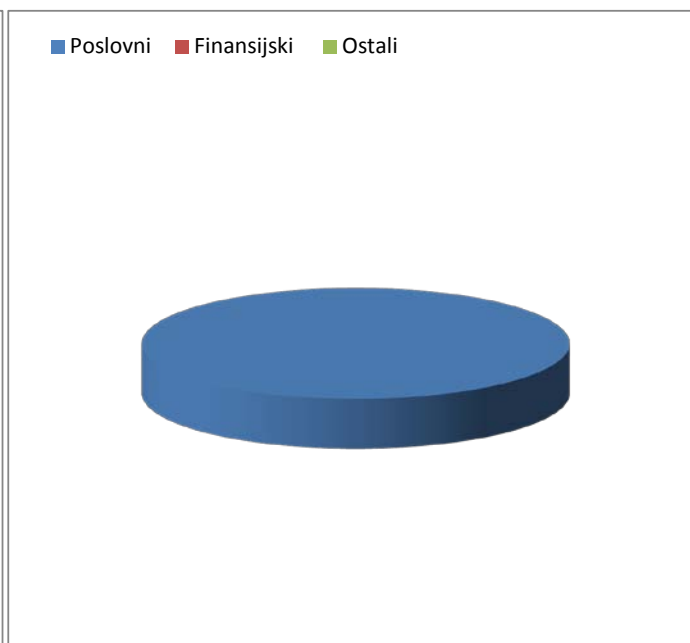
Pregled strukture ostvarenih rashoda

R. br.	Pozicija	Tekuća godina		Prethodna godina		INDEKS 2/4*100
		Iznos KM	%	Iznos KM	%	
0	1	2	3	4	5	6
1	POSLOVNI RASHODI	1.456.490	100,0	1.272.825	99,8	114
2	FINANSIJSKI RASHODI	-	-	-	-	-
3	OSTALI RASHODI	-	-	2.420	0,2	-
4	UKUPNO RASHODI	1.456.490	100,0	1.275.245	100,0	114

Uporedni pregled rashoda 2011. i 2010.g.

Pregled strukture ukupnih rashoda 2011.godine

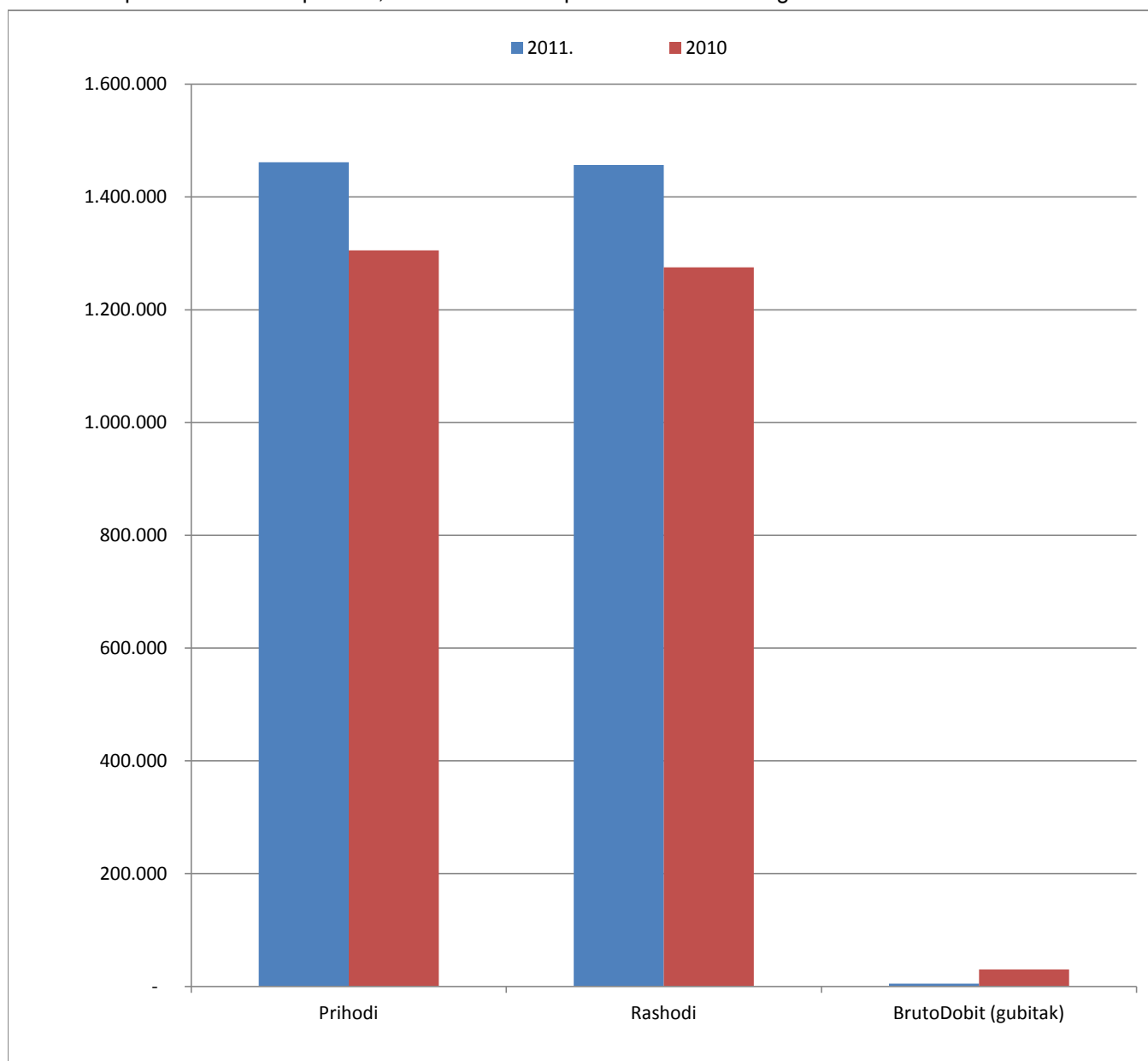
- D O B I T (GUBITAK)

- D O B I T (GUBITAK)

Pregled ostvarene dobiti (gubitka)

R. br.	Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina	INDEKS
		Iznos KM	Iznos KM	2/3*100
0	1	2	3	4
1	Dobit prije poreza	5.055	30.011	17
2	Gubitak prije poreza	-	-	-
3	Porez na dobit	-	-	-
4	Neto dobit perioda	5.055	30.011	17
5	Gubitak perioda	-	-	-

Grafički prikaz ostvarenih prihoda, rashoda i dobit u periodu 2011. i 2010. godini

2. BILANS STANJA

- STALNA SREDSTVA

Materijalna imovina (oprema) iskazana je po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i umanjenja vrijednosti. Amortizacija se obračunava linearnom metodom tokom procjenjenog korisnog vijeka trajanja.

Nabavna vrijednost raspoloživih stalnih sredstava na dan 31.12.2011.godine, iznosi: 132855 KM, ispravka vrijednosti je: 86346 KM, što znači da su ova sredstva amortizovana (otpisana) sa 65%, odnosno NETO sadašnja vrijednost iznosi: 46509 KM, što je u odnosu na 31.12.2010.godine SMANJENJE za 17160 KM

Amortizacija za obračunski period 2011.godine iznosi: 17446 KM

- TEKUĆA SREDSTVA

- Zalihe

Zalihe se vrednuju u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom 2 (MRS).

Nabavna vrijednost / cijena koštanja zaliha obuhvata sve troškove nabave, troškove proizvodnje i druge troškove koji su nastali u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i u sadašnje stanje (paragraf 10 MRS 2)

Zalihe sitnog inventara, ambalaže i auto-guma vrednuju se po trošku (nabavnoj vrijednosti) uz 100%metodi otpisa a u skladu sa računovodstvenim politikama.

Na dan 31.12.2011. nije bilo zaliha.

- Kratkoročna potraživanja i plasmani

Kratkoročna potraživanja i plasmani na dan 31.12.2011.godine iznose: 94542 KM, na početku godine u ovom obliku bilo je angažirano 113813 KM tekućih (obrnih) sredstava.

- Gotovina i ekvivalenti gotovine

Iskazani iznos gotovine i ekvivalenta gotovine u bilansu stanja na dan 31.12.2011.godine, u iznosu: 132509 KM sastoji se od gotovine u blagajni, na transakcijskom-računu i od kratkoročnih depozita u poslovnoj banci.

- Rezervisanja

Rezervisanja se vrše za unaprijed plaćene izdatke za dio troškova koji se odnosi za naredni obračunski period.

Na dan 31.12.2011.godine

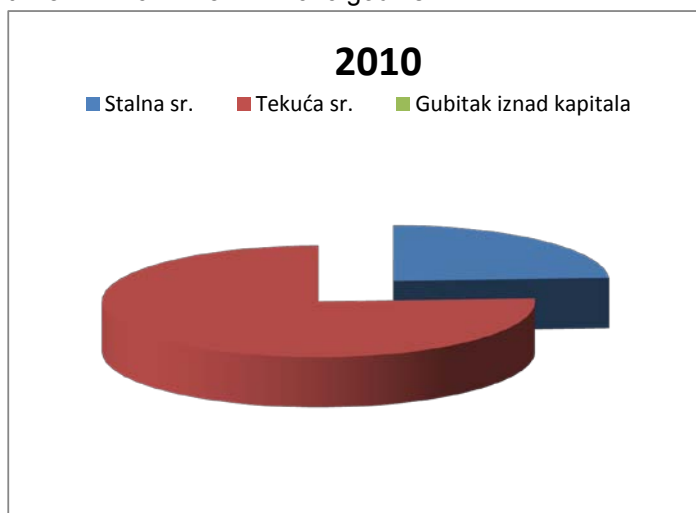
- nije bilo dugoročnih razgraničenja
- nije bilo kratkoročnih razgraničenja

- Analiza struktura sredstava i izvora sredstava na dan 31.12.2011.godine

Pregled raspoloživih sredstava u aktivi na dan 31.12.2011. i 31.12.2010. godine.

R. br.	Pozicija	31.12.2011.		31.12.2010		INDEKS 2/4*100
		Iznos KM	%	Iznos KM	%	
0	1	2	3	4	5	6
1	STALNA SREDSTVA	46.509	17,0	63.669	24,2	73
	Stalna nematerijalna sredstva	-	-	-	0,0	-
	Nekretnine, postrojenja i oprema	46.509	17,0	63.669	24,2	73
	Biološka imovina	-	-	-	0,0	-
	Ost.stalna sredstva, ulag.potraž.i razgr.	-	-	-	0,0	-
2	TEKUĆA SREDSTVA	227.051	83,0	199.940	75,8	114
	Zalihe	-	-	2.877	1,1	-
	Potraživanja od prodaje	94.542	34,6	113.813	43,2	83
	Kratkoročni finansijski plasmani	-	-	-	0,0	-
	Druga kratkoročna potraživanja	-	-	-	0,0	-
	Novac i novčani ekvivalenti	132.509	48,4	83.250	31,6	159
	Aktivna vremenska razgraničenja	-	-	-	0,0	-
3	GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	-	-	-	0,0	-
4	UKUPNA AKTIVA	273.560	100,0	263.609	100,0	104

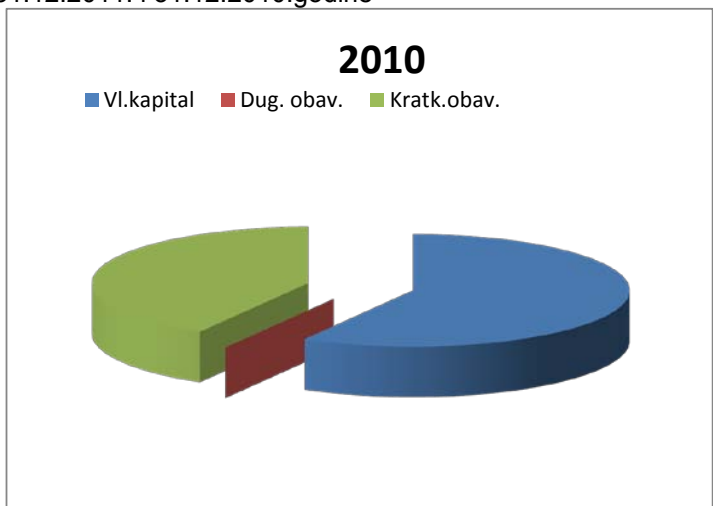
Grafički prikaz strukture raspoloživih sredstava u aktivi 31.12.2011. i 31.12.2010.godine

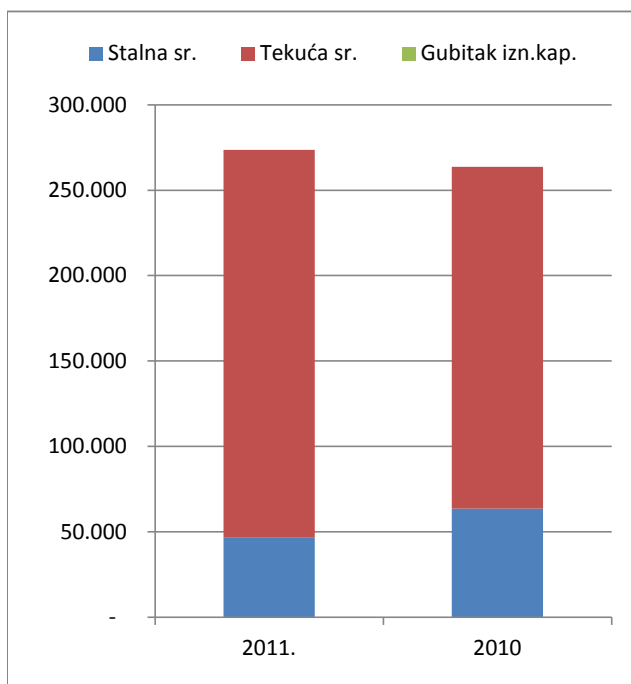
Pregled izvora sredstava (pasiva) na dan 31.12.2011. i 31.12.2010.godine

R. br.	Pozicija	31.12.2011.		31.12.2010		INDEKS 2/4*100
		Iznos KM	%	Iznos KM	%	
0	1	2	3	4	5	6
1	KAPITAL	153.840	56,2	148.785	56,4	103
2	OBAVEZE	113.692	41,6	106.290	40,3	107
	Dugoročne obaveze	-	-	-	-	-
	Kratkoročne obaveze	113.692	41,6	106.290	40,3	107
3	Rezervisanja, razgraničenja i ost.	6.028	2,2	8.534	3,2	71
4	UKUPNA PASIVA	273.560	100,0	263.609	100,0	104

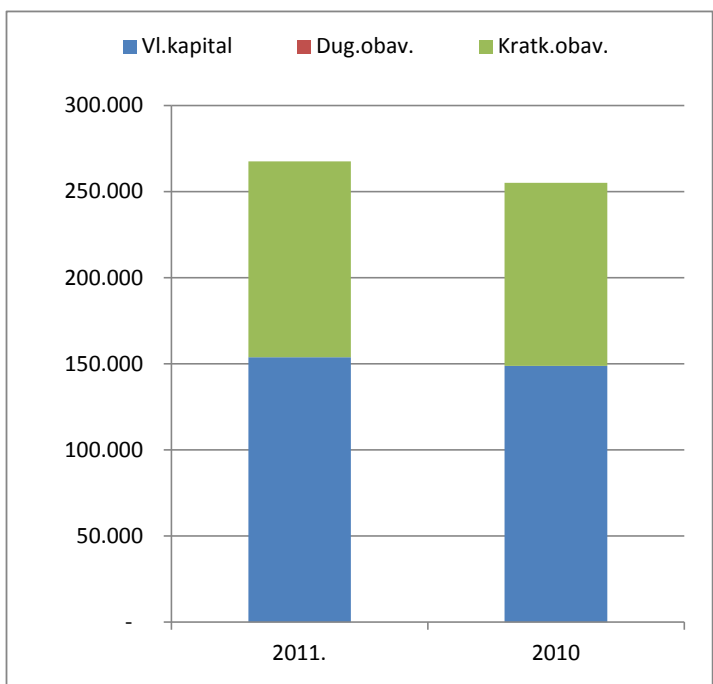
Grafički prikaz strukture pasive (izvora sredstava) 31.12.2011. i 31.12.2010.godine

Aktiva bilansa stanja 2011. i 2010.godine

Pasiva bilansa stanja 2011. i 2010.godine

3. IZVJEŠTAJ O GOTOVINSKIM TOKOVIMA

Izveštaj o novčanim tokovima urađen je prema MRS-u 7, po direktnoj metodi pri čemu se prikazuju novčani tokovi iz različitih vrsta aktivnosti, to jest iz poslovnih, ulagačkih i finansijskih aktivnosti.

U 2011.godini, zaključno sa 31.12.2011.godine, ukupni prilivi gotovine iznose : 1310641 KM, u istom periodu ukupni odlivi gotovine iznose : 1261382 KM, što znači da imamo POVEĆANJE neto gotovine u iznosu : 49259 KM.

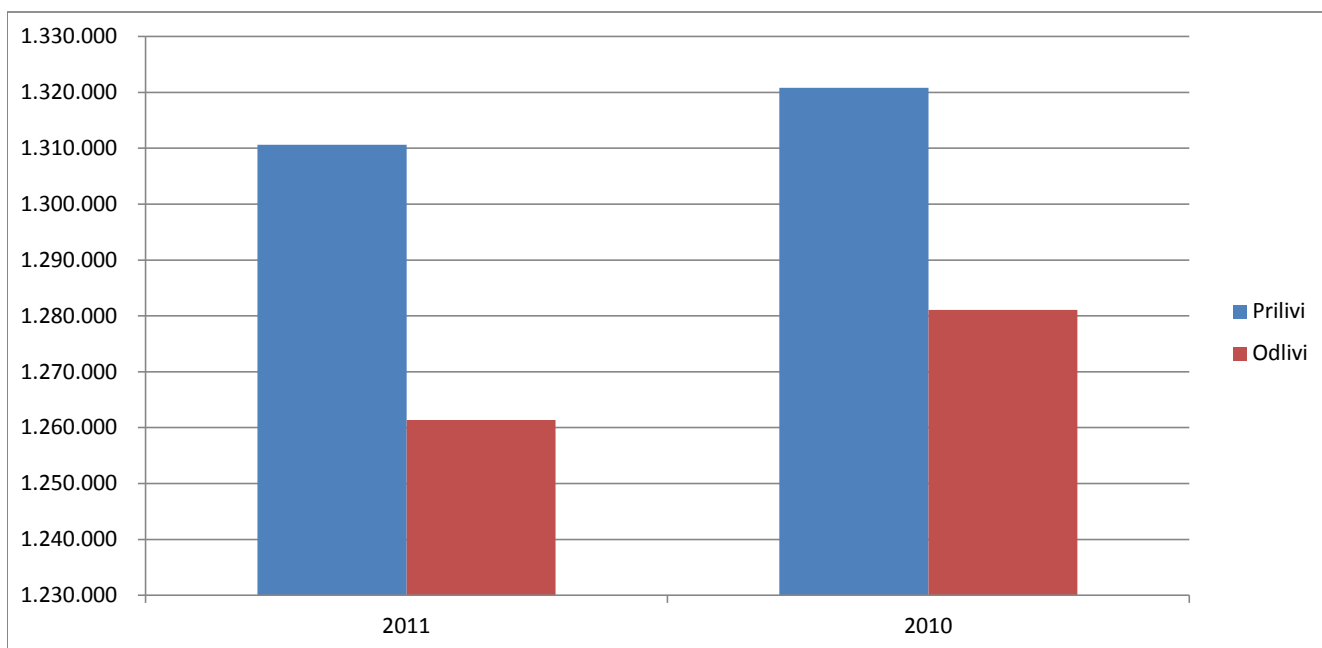
Pregled novčanih tokova po vrstama aktivnosti u 2011.godini.

R. br.	AKTIVNOST	PRILIVI		ODLIVI		RAZLIKA 2 - 4	
		Iznos KM	%	Iznos KM	%		
0	1	2	3	4	5	6	
1	POSLOVNA	1.310.441	100,0	1.235.333	97,9	75.108	POVEĆANJE
2	ULAGAČKA	-	-	286	0,0	-286	SMANJENJE
3	FINANSIJSKA	200	0,0	25.763	2,0	-25.563	SMANJENJE
4	UKUPNO	1.310.641	100,0	1.261.382	100,0	49.259	POVEĆANJE

Pregled novčanih tokova po vrstama aktivnosti u 2010.godini.

R. br.	AKTIVNOST	PRILIVI		ODLIVI		RAZLIKA 2 - 4	
		Iznos KM	%	Iznos KM	%		
0	1	2	3	4	5	6	
1	POSLOVNA	1.320.847	100,0	1.238.441	96,7	82.406	POVEĆANJE
2	ULAGAČKA	-	-	9.961	0,8	-9.961	SMANJENJE
3	FINANSIJSKA	-	-	32.672	2,6	-32.672	SMANJENJE
4	UKUPNO	1.320.847	100,0	1.281.074	100,0	39.773	POVEĆANJE

Grafički prikaz gotovinskih tokova po godinama

4. POKAZATELJI ANALIZE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Pokazatelji profitabilnosti

$$\text{Marža bruto dobiti (gubitka)} = \frac{\text{bruto dobit (gubitak)}}{\text{ukupan prihod}} \times 100 =$$

$$2011 = \frac{5.055}{1.461.545} \times 100 = 0,35\% \quad \text{SMANJEN}$$

$$2010 = \frac{30.011}{1.305.256} \times 100 = 2,30\%$$

U 2011.godini, za svakih 100 KM ukupnog prihoda, preduzeće ostvari 0,35 KM bruto dobiti (gubitka)
U istom periodu prošle godine, za svakih 100 KM ukupnog prihoda ostvarilo je 2,3 KM bruto dobiti (gubitka).
Ovaj pokazatelj je SMANJEN u odnosu na prošlu godinu za 85%

$$\text{Marža bruto dobiti (gubitka)} = \frac{\text{bruto dobit (gubitak)}}{\text{prihod od prodaje}} \times 100 =$$

$$2011 = \frac{5.055}{1.461.425} \times 100 = 0,35\% \quad \text{SMANJEN}$$

$$2010 = \frac{30.011}{1.305.195} \times 100 = 2,30\%$$

U 2011.godini, za svakih 100 KM prihoda od prodaje, preduzeće je ostvarilo 0,35 KM bruto dobiti (gubitka)
U istom periodu prošle godine, za svakih 100 KM prihoda od prodaje ostvarilo je 2,3 KM bruto dobiti (gubitka).
Ovaj pokazatelj je SMANJEN u odnosu na prošlu godinu za 85%

Pokazatelji ekonomičnosti

$$\text{Stopa ekonomičnosti} = \frac{\text{ukupan prihod}}{\text{ukupni rashodi}} \times 100 =$$

$$2011 = \frac{1.461.545}{1.456.490} \times 100 = 100,35\% \quad \text{SMANJEN}$$

$$2010 = \frac{1.305.256}{1.275.245} \times 100 = 102,35\%$$

U 2011.godini, za svakih 100 KM rashoda, preduzeće ostvari 100,35 KM prihoda.
U istom periodu prošle godine, za svakih 100 KM rashoda ostvarilo je 102,35 KM prihoda.
Ovaj pokazatelj je SMANJEN u odnosu na prošlu godinu za 2%

$$\text{Stopa ekonomičnosti prodaje} = \frac{\text{prihodi od prodaje}}{\text{ukupni rashodi}} \times 100 =$$

$$2011 = \frac{1.461.425}{1.456.490} \times 100 = 100,34\% \quad \text{SMANJEN}$$

$$2010 = \frac{1.305.195}{1.275.245} \times 100 = 102,35\%$$

U 2011.godini, za svakih 100 KM rashoda, preduzeće ostvari 100,34 KM prihoda od prodaje.
U istom periodu prošle godine, za svakih 100 KM rashoda ostvarilo je 102,35 KM prihoda od prodaje.
Ovaj pokazatelj je SMANJEN u odnosu na prošlu godinu za 2%

Pokazatelji likvidnosti

$$\text{Stopa TRENUTNE likvidnosti} = \frac{\text{novac}}{\text{kratkoročne obaveze}} \times 100 =$$

$$2011 = \frac{132.509}{113.692} \times 100 = 116,55\% \quad \text{POVEĆAN}$$

$$2010 = \frac{83.250}{106.290} \times 100 = 78,32\%$$

Na dan 31.12.2011.g., za plaćanje svakih 100 KM kratkoročnih obaveza, preduzeće ima 116,55 KM novčanih sredstava 31.12. prošle godine, za ovu namjenu imalo je na raspolaganju 78,32 KM u novčanim sredstvima. Ovaj pokazatelj je POVEĆAN u odnosu na prošlu godinu za 48,8%

$$\text{Stopa UBRZANE likvidnosti} = \frac{\text{novac} + \text{potraživanja}}{\text{kratkoročne obaveze}} \times 100 =$$

$$2011 = \frac{227.051}{113.692} \times 100 = 199,71\% \quad \text{POVEĆAN}$$

$$2010 = \frac{197.063}{106.290} \times 100 = 185,40\%$$

Na dan 31.12.2011.g., za plaćanje svakih 100 KM kratkoročni obaveza, preduzeće ima 199,71 KM novčanih sredstava i potraživanja, 31.12. prošle godine, za ovu namjenu imalo je 185,4 KM novčanih sredstava i potraživanja. Ovaj pokazatelj je POVEĆAN u odnosu na prošlu godinu za 7,7%

$$\text{Stopa TEKUĆE likvidnosti} = \frac{\text{tekuća sredstva}}{\text{kratkoročne obaveze}} \times 100 =$$

$$2011 = \frac{227.051}{113.692} \times 100 = 199,71\% \quad \text{POVEĆAN}$$

$$2010 = \frac{199.940}{106.290} \times 100 = 188,11\%$$

Na dan 31.12.2011.g., za plaćanje svakih 100 KM kratkoročnih obaveza, preduzeće je imalo 199,71 KM tekućih sredstava, 31.12. prošle godine, za ovu namjenu imalo je 188,11 KM tekućih sredstava. Ovaj pokazatelj je POVEĆAN u odnosu na prošlu godinu za 6,2%

$$\text{Stopa finansijske stabilnosti} = \frac{\text{stalna sredstva}}{\text{kapital} + \text{dugoročne obaveze}} \times 100 =$$

$$2011 = \frac{46.509}{153.840} \times 100 = 30,23\% \quad \text{SMANJEN}$$

$$2010 = \frac{63.669}{148.785} \times 100 = 42,79\%$$

Na dan 31.12.2011.g. preduzeće je sa 30,23 KM vlasničkog kapitala i dugoročnih obaveza finansiralo svakih 100 KM stalnih sredstava (dugoročne umovine), 31.12. prošle godine, za ovu namjenu imalo je 42,79 KM. Ovaj pokazatelj je SMANJEN u odnosu na prošlu godinu za 29,4%

Pokazatelji zaduženosti

$$\text{Stopa zaduženosti} = \frac{\text{ukupne obaveze}}{\text{ukupna imovina}} \times 100 =$$

$$2011 = \frac{113.692}{273.560} \times 100 = 41,56\% \quad \text{POVEĆAN}$$

$$2010 = \frac{106.290}{263.609} \times 100 = 40,32\%$$

Na dan 31.12.2011.godine, ukupna imovina finansirana je iz tuđih sredstava sa 41,56% ili sa 113692 KM. 31.12. prošle godine, zaduženost je bila 40,32%.

Ovaj pokazatelj je POVEĆAN u odnosu na prošlu godinu za 3,1%

$$\text{Stopa vlastitog finansiranja} = \frac{\text{glavnica (kapital)}}{\text{ukupna imovina}} \times 100 =$$

$$2011 = \frac{153.840}{273.560} \times 100 = 56,24\% \quad \text{SMANJEN}$$

$$2010 = \frac{148.785}{263.609} \times 100 = 56,44\%$$

Na dan 31.12.2011.godine, ukupna imovina finansirana je iz vlastitih sredstava sa 56,24% ili sa 153840 KM. 31.12. prošle godine, vlastito finansiranje je bila 56,44%.

Ovaj pokazatelj je SMANJEN u odnosu na prošlu godinu za 0,4%

...